

Stockholms kommunalstyrelse.

Stockholms kon

Stockholms kommunalstyrelse.

Ursprungligen utövades huvudstadens styrelse av konungens representant, fogden, i samverkan med rådet. Den egentliga självstyrelsen tilldelades emellertid efter hand rådet, från senare delen av 1600-talet benämnt magistraten. Såsom stadens och borgerskapets förman förde överståthållaren alltifrån år 1634, då hans ämbete tillkom, ordet inom detta råd (jfr sid. 4 o. 71). Vid sidan av borgmästare och råd fortgick från äldre tider borgerskapets inflytande på stadens styrelse dels genom ärendens omedelbara handläggning, dels och huvudsakligen genom de under medeltiden tillkomna borgerskapets äldste, vilka till en början voro 24, från år 1492 48 och från år 1768 50 till antalet, därav benämningen borgerskapets femtio äldste. De äldste utsågos av rådet (magistraten), från 1500-talets slut inom ett av borgerskapet uppgjort förslag. De tillkommo endast såsom en rådgivande församling och innehade även denna ställning enligt 1672 års förordning angående Stockholms stads styrelse. Först år 1772 erhöledo de under egna tvenne alternerande ordförande beslutanderätt jämte magistratens ledamöter. Det var dock endast vad man sedermera benämnt drättselärenden i inskränkt mening, som voro föremål för nu omförmälda självstyrelse, i vilken den år 1813 inrättade drättselkommissionen (jfr sid. 109) sedermera fick del.

En verksam del i styrelsen av huvudstaden, främst med avseende på byggnadsväsendet, strandregleringar, allmänna säkerheten, torghandeln, mångleriväsendet, religions-, sjuk- och fattigvård samt brandförsäkringsväsendet, tog under 1700-talet den av k. m:t förordnade kungl. politie- och brandkommissionen. Denna från år 1724 under omkring 50 år fungerande myndighet, som i viss mån representerade en inskränkning i den kommunala självstyrelsen, bestod av tolv statsämbetsmän, därav tre riksråd, justitiekanslern, en generalmajor, ett kansliråd, en vicepresident, fyra kollegieråd, en assessor samt två rådmän.

Fördelningen på de skattskyldiga invånarna av de prestationer och avgifter, de hade att utgöra, gav från slutet av 1600-talet upphov till den ena kommunala institutionen efter den andra.

År 1688 tillkommo deputerade för inkvarteringsverket, sedermera benämnda inkvarteringskommissionen, ursprungligen bestående av magistratspersoner och borgare samt, sedan även andra husägare blivit

skyldiga att deltaga i inkvarteringen, jämväl av representanter för dem. Denna myndighet hade att taxera, uppbära samt redogöra för en borgerskapet av k. m:t till lättnad i inkvarteringsbördan beviljad extra tilläggsavgift å tulluppbörden, den s. k. tillöknings- eller inkvarteringstolagen, vilken utgick under hela tiden 1688—1857 med ett enda kortvarigt avbrott. Vid sidan av den allmänna inkvarteringskommissionen fanns en särskild dylik, som ordnade tillfällig inkvartering in natura. År 1811 förenades de båda inkvarteringskommissionerna till en enda, vars verksamhet sedan fortsatte t. o. m. år 1868, då den borgerskapet och husägarna åvilande inkvarteringsbördan överflyttades till stadens invånare i allmänhet.

För taxering av den borgerliga inkvarteringsavgiften samt för handhavande av stadsvakts och båtsmanskompaniets utrustning och underhåll (jfr sid. 95 o. 109) inrättades år 1710 borgerskapets bemedlingskommission, bestående av tretton av borgerskapets äldste utsedda personer. År 1720 fick denna kommission befattning med taxering, uppbörd och förvaltning av även andra borgerliga utskylder. För uppbörden av borgerskapets uttaxerade medel antog bemedlingskommissionen egna uppbördskommissarier, vilka avlönades av sin uppbörd. På detta sätt tillskapades ett kommunalt uppbördsverk vid sidan av det sedan gammalt under magistraten sorterande, vilket senare härigenom förvandlades till ett kronouppbördsverk (jfr sid. 9). Bemedlingskommissionen äger fortfarande bestånd för förvaltning av borgerskapets enskilda fonder (jfr sid. 696).

Brandvaktsskassedistributionen, sammansatt, under överståthållaren såsom ordförande, av två magistratspersoner och tio husägare, tillkom år 1788 samt hade att med användande av den av samtliga husägare uttaxerade brandvaktssavgiften bestrida och bekosta nattbevakningen. År 1850 övertogs nattbevakningen av polisen. Därefter hade administrationen endast att uppbära och till överståthållarämbetet överlämna brandvaktssmedlen.

Under år 1767 synas borsbyggnadsdeputerade ha börjat sin verksamhet, som avsåg uppsikt över det då påbörjade uppförandet av borsbyggnaden, vilket byggnadsarbete finansierades genom en särskild avgift å in- och utskippade varor (jfr sid. 174). I deras ställe trädde år 1781 kommitterade över

börs- och brobyggnader, som förutom förvaltningen av börsbyggnaden och därför tillgängliga medel hade att förvalta och disponera en för Norrbros färdigbyggande och andra allmänna byggnader avsedd fond, till vilken medel årligen avsattes av stadskassan. Dessa kommitterade fingo år 1815 området för sin verksamhet utvidgat och erhöilo då benämningen kommitterade över börs-, bro- och hamnbyggnader (jfr sid. 249). De bestodo av överståthållaren såsom ordförande, två av honom utsedda magistratspersoner samt bemedlingskommissionens ledamöter. För kommitterades räkning uttaxerade bemedlingskommissionen en »bro- och hamnbyggnadsavgift å borgerlig rörelse». Kommitterades bestyr övertogs år 1846 av drätselkommissionen.

Det första egentliga steget till magistrats och borgerskapets äldstes befriande från bestyret med kommunens förvaltning togs år 1813, då den förut omnämnda drätselkommissionen inrättades. Såsom ordförande i detta nya verk insattes överståthållaren; bisittare blevo fyra magistratspersoner, utsedda av magistraten, och sex borgare av olika kategorier, valda av borgerskapets äldste. Drätselkommissionen övertog den kommunala medelsförvaltning, som handhäfts av magistrats handelskollegium (jfr sid. 71), ävensom kollegiets främste tjänsteman, stadskamreraren, och hans kontor. Från ämbets- och byggningskollegiet (jfr sid. 71) överflyttades till kommissionen byggningsbokhållaren (byggnadskontoret), varjämte de under nämnda kollegium förordade stadsarkitekten och stadsingenjören skulle stå till kommissionens förfogande. Drätselkommissionen hade enligt sin instruktion i första hand att förvalta stadens fastigheter och övriga tillhörigheter samt omhänderha de inkomster, som voro enligt stat anslagna till utgifter för rådhusrätten, kronouppbördsverket m. fl. administrativa eller kommunala inrättningar. Kommissionen var dock icke den högsta myndigheten, utan vissa ärenden skulle hänvisas till magistraten och de femtio äldste.

Stadens gamla skyldighet att uppställa och underhålla ett antal båtsmän avlöstes omkring år 1840 av ett medgivande att i stället erlägga vakansavgift. Debitering, uppbörd och redovisning av denna avgift och förvaltningen av därmed sammanhängande ärenden uppdrogs åt båtsmanshållskommissionen, bestående av sju personer, valda av borgare och fastighetsägare såsom båtsmanshållsskyldiga.

Den centrala ledningen av fattigvårdsförvaltningen, liksom även av sjukvården, utövades av magistratsens politiekollegium (jfr sid. 71) till i början av 1750-talet då församlingarnas anstalter för fattiga och sjuka befriades från kollegiets inseeende. Sedan saknades enhetlig styrelse på detta område till år 1807, då en dylik inrättades i form av en av representanter för varjehanda stats- och kommunalinstitutioner sammansatt talrik direktion. Denna ord-

ning blev emellertid ej länge bestående. Genom tre i början av 1810-talet utfärdade k. brev ändrades organisationen ånyo. Ansvaret för fattigvården lades åter företrädesvis på församlingarna. Överståthållaren skulle dock utöva överinseende över verksamheten med biträde av bl. a. dels en ny ämbetsman, generaldirektören över Stockholms stads fattigvård, dels av särskilda kommitterade, utsedda av församlingarnas fattighusdirektioner. Ytterligare ett centralt organ för fattigvården tillskapades vid samma tid, nämligen av församlingarna valda deputerade för allmänna fattigvårdsavgiftens utgörande. För vinnande av större enhetlighet föreskrefs år 1843 i en k. stadga angående fattigvården i Stockholms stad, att där skulle i stället för omförmda institutioner finnas en särskild centralstyrelse för hälso- och fattigvårdsärenden, kallad stadsnämnden. I denna var överståthållaren ordförande och pastor primarius, polismästaren samt förste stadsläkaren ständiga ledamöter, varjämte ingingo 21 valda ledamöter, som utsågos, en av och inom konsistorium, en av och inom magistraten, två från var och en av de åtta samtidigt inrättade församlingarnämnderna, en av allmänna barnhusets, en av Danviks hospitals och en av prins Carls inrättnings direktion. Under stadsnämnden som överstyrelse lydde, förvaltdes av särskilda direktioner, vissa fattigvårds- och sjukvårdsanstalter. (Betr. fattigvårdsförvaltningen före fattigvårdsnämndens inrättande år 1864, se även sid. 268.)

Med hänsyn till kolerafarsotens första uppträdande i Europa inrättades för denna del av hälsovården den allmänna sundhetskommittén — sedermera kallad allmänna sundhetsnämnden —, som verkade åren 1831—1840. För samma ändamål bildades år 1847 på nytt en allmän sundhetsnämnd, som huvudsakligen nominellt kvarstod till tiden för stadsfullmäktiges tillkomst år 1863. Den bestod av ledamöter, utsedda vid sockenstämmorna. Ordet fördes av överståthållaren eller den han förordnade i sitt ställe. (Betr. hälsovårdsförvaltningen före hälsovårdsnämndens inrättande år 1875, se även sid. 533.)

Från att ha varit bestyr, utförda av hus- och tomtägarna, övergingo gatuläggningen och gatubelysningen, till en början var för sig, till att bli på sockenstämmogrunder byggda, för hela staden gemensamma angelägenheter. År 1845 inrättades för gatuläggningen och år 1850 för gatubelysningen särskilda förvaltningar, vilka med år 1861 sammanslogos till gatuläggnings- och lyshållningsstyrelsen, bestående av nio ledamöter, av vilka en utsågs av överintendentensämbetet (som hade att ombesörja vården och underhållet av kronans byggnader) och de övriga av sockenstämmonämnden (jfr sid. 110, 196 o. 228).

För den år 1855 av sockenstämmonämnden beslutade vattenledningen inrättades en överstyrelse med överståthållaren såsom

ordförande och 24 av de territoriella församlingarna valda ledamöter (jfr sid. 229). För vattenledningens anläggande och förvaltning tillsattes av överstyrelsen en särskild direktktion.

Med år 1862 gjordes enligt k. stadgen den 27 september 1861 angående folkundervisningen i Stockholm huvudstadens folkskoleväsendet till en stadens gemensamma angelägenhet, som lydte under överstyrelsen för stadens folkskolor, sammansatt av en ordförande och elva ledamöter, valda, en av stadens konsistorium, en av fattigvårdsnämnden, en av varje församlings skolråd och en av överstyrelsen, företrädesvis bland huvudstadens läkare. Överstyrelsen valde själv inom eller utom sig ordförande. (Betr. folkskoleförvaltningen efter tillkomsten av 1842 års allmänna folkskolestadga, se även sid. 399.)

(Vid drätselnämndens inrättande år 1864 eller kort tid därefter upplöstes en stor del av de i det föregående omnämnda institutionerna, nämligen inkvarteringskommissionen, bemedlingskommissionen — i vad avsåg dess kommunala verksamhet — brandvaktskasseadministrationen, drätselkommissionen, båtsmanshällskommissionen, gatulägnings- och lyshållningsstyrelsen samt vattenledningsdirektionen. De hade blivit obehövliga enär deras uppgifter i huvudsak övertagits av drätselnämnden.)

Såsom delvis framgår av ovanstående, kommo även stadens kyrkliga kommuner, församlingarna, att efter hand utöva åtskillig verksamhet, som numera tillkommer den borgerliga kommunen. Genom k. förordningen ang. sockenstämmor den 16 mars 1847 inrättades vid sidan av de olika församlingarnas sockenstämmor en av dessa utsedd, för hela staden gemensam sockenstämmonämnd, bestående av 60 deputerade, varav hälften fastighetsägare. Denna nämnd hade att besluta i sådana för hela staden gemensamma frågor, i vilka de olika sockenstämmorna fattat skiljaktiga beslut. Sockenstämmonämnden fick stor betydelse och kom i många och viktiga frågor att fylla en allmän kommunalrepresentations uppgifter.

Förslaget till 1862 års k. förordning om kommunalstyrelse i stad var uppgjort att gälla även för huvudstaden. Detta förslag hänsköts till överståthållarämbetet för yttrande och från ämbetet till magistraten och borgerskapets äldste, som för frågans utredning tillsatte en kommitté. Såväl kommittén som överståthållarämbetet avstyrkte på det bestämdaste, att den allmänna stadsförvaltningen skulle tillämpas på Stockholm, och påyrkade, att huvudstaden skulle få sin särskilda kommunalförordning, vartill och förslag uppgjordes. I huvudsaklig överensstämmelse med detta förslag utfärdades k. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862.

Med upphävande av 1847 års sockenstämmoförordning och vad i andra författningar kunde finnas strida mot de nya bestämmelserna för-

klarades i 1862 års förordning om kommunalstyrelse i Stockholm staden med därunder lydande område utgöra för sig en särskild kommun, vars medlemmar ägde att själva efter de givna närmare bestämmelserna vårda sina gemensamma angelägenheter, såvitt icke enligt gällande författningar det tillkomme offentlig ämbetsmyndighet att handha dem. I avseende å behandlingen av kyrkliga angelägenheter samt ärenden rörande folkskolan hänvisades till vad särskilt fanns stadgat. Undantaget beträffande kyrkliga angelägenheter modifierades i viss mån år 1886 i sammanhang med inrättandet av en kyrkogårdsnämnd för förvaltningen av stadens gemensamma begravningsplatser, vilken förvaltning sedermera — år 1924 — helt och hållet frigjordes från sambandet med den kyrkliga kommunen. Folkskoleväsendet blev genom lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm fr. o. m. år 1904 en väsentligen under den borgerliga kommunen lagd, stadens gemensamma angelägenhet.

Efter den nya kommunalförordningens tillkomst var det endast en tidsfråga, när de börador, som lagts på särskilda klasser av stadens invånare, och de motsvarande rättigheterna skulle upphöra och därmed även den splittring, som förorsakats genom de i det föregående omnämnda särskilda styrelserna och kommissionerna. Jämlikt vissa i ett k. cirkulär den 10 juli 1863 angivna principer träffades år 1865 mellan stadsfullmäktige och borgerskapets äldste en överenskommelse angående likställighet i vissa kommunala rättigheter och skyldigheter mellan borgerskapet och idkare av borgerlig rörelse å ena sidan samt stadens övriga invånare å andra sidan. Överenskommelsen stadfästes av k. m. t. den 14 juli samma år.

1862 års förordning om kommunalstyrelse i Stockholm undergick därefter följande ändringar. K. kungörelse den 9 november 1869 föreskrev nedsatt maximum av röstetalen vid stadsfullmäktigval. Genom k. kungörelse den 22 juni 1883 överflyttades en del bestämmelser rörande nämnderna från kommunalförordningen till nämndernas instruktioner. Enligt k. förordning den 8 mars 1889 var den medlem av kommunen, som därstädes ägde fast egendom i stället för som förut den, som var för fast egendom till allmän bevilning uppförd. Genom k. förordning den 22 mars 1889 blev kvinna valbar till fattigvårdsnämnden. Lag den 2 april 1898 gjorde villkoren för rösträtt och valbarhet till stadsfullmäktige i allo lika med motsvarande bestämmelser för de andra städerna och föreskrev förfarandet, då ordinarie val och fyllnadsval till stadsfullmäktige skulle ske samtidigt. Lag den 15 april 1904 lämnade föreskrifter om revisorsval. Lag den 29 april 1904 medgav stadsfullmäktige rätt att årligen själva utse sin ordförande. Genom lag den 7 juli 1905 blev kvinna valbar till styrelsen för arbetsförmiddlingen. Lag den 17 maj 1907 införde nya be-

stämmeiser angående stadsfullmäktiges sammanträden. Genom lag den 12 juli 1907 infördes nya bestämmelser rörande ersättning för utsköningskostnader. Lag den 26 maj 1909 gjorde kvinna valbar till stadsfullmäktig, införde den proportionella valmetoden vid val av stadsfullmäktige, ändrade grunderna för röstvärdets beräkning, sänkte rösttalsmaximum från 100 till 40 röster, stadgade två tredjedels majoritet för en del beslut samt berättigade stadsfullmäktige att bestämma valkretsindelningen, som förut bestämts av magistraten. Lag den 4 mars 1910 gjorde vissa förtydliganden i valbestämmelserna. Genom lag den 10 juni 1910 meddelades ändrade bestämmelser angående underställning av beslut om låns upptagande, innefattande en inskränkning av kommunens lånerätt. Denna bestämmelse trädde emellertid i kraft först med år 1913. Genom lag den 9 juni 1911 utsträcktes mandatperioden för stadsfullmäktige från två till fyra år. Lag den 13 juni 1913 innehöll vissa bestämmelser för valhemlighetens skyddande vid stadsfullmäktigval (valkuvert, valskärmar etc.), ändrade föreskrifter rörande valsedels röstvärde vid ny sammanräkning efter avgången fullmäktig samt föreskrift angående proportionellt val i vissa fall till utskott eller kommitté. Lag den 25 augusti 1914 meddelade vissa föreskrifter rörande röst rätt för arrendator av jordbruksfastighet i stad. Lag den 29 juni 1917 ändrade föreskrifterna om kungörande av tid för valförrättning för stadsfullmäktigval och om valbarhet till stadsfullmäktig. Lag den 24 maj 1918 införde ändrade bestämmelser om viss ådömd straffpåföljd som hinder för rösträtt. Genom lag den 20 juni 1918 tillades överståthållarämbetet rätt att på särskild framställning företaga vissa rättelser i debiteringen av stadsutskylder. Lag den 23 december 1918 stadgade lika kommunal rösträtt för varje i kommunen mantalsskriven man eller kvinna, som fyllt 23 år och ej vore omtydlig eller i konkurstillstånd, ej vore av fattigvården omhändertagen för varaktig försörjning, ej häftade för samtliga de tre senaste årens förfallna kommunalutskylder och ej utesluts genom ådömd straffpåföljd; vidare gavs ändrade föreskrifter om röstlängdens upprättande och om sättet för stadsfullmäktigvalens anordnande samt vidgades bestämmelsen om $\frac{2}{3}$ majoritet för vissa beslut av ekonomisk innebörd. Lag den 14 februari 1920 förlade ledningen av stadens kommunala förvaltning hos det i beredningsutskottets ställe inrättade stadskollegiet, bland vars medlemmar de särskilt valda, avlönade borgarråden fingo föredragningskyldighet för de på dem fördelade olika förvaltningsområdena. (se vidare under stadskollegiet, sid. 124); i sammanhang därmed stadgades, att stadsfullmäktige skulle ha två viceordförande, varjämte en del av omorganisationen påkallade smärre ändringar i vissa paragrafer vidtogas. Genom tvenne lagar den 30 juni 1920 gjordes några smärre ändringar i föreskrifterna om valsedlarnas beskaffenhet och röstlängdens upprät-

tande samt upphävdes rätten till röstning genom fullmakt och infogades i stället föreskrifter rörande den genom särskild lag samma dag medgivna rätten för vissa väljare att använda valsedelsförsändelse. Genom k. förordningar den 19 november 1920, 10 oktober 1924, 14 maj 1926 och 27 juni 1927 stadgades vissa ändrade grunder för den kommunala beskattningen under åren 1921—1928. Lag den 10 mars 1922 bestämde som villkor för stadsfullmäktiges beslutförhet närvaro av »flera än hälften» i stället för »minst hälften» av samtliga fullmäktige. Genom lag den 9 juni 1922 upphävdes den successiva förnyelsen av stadsfullmäktige med val av halva antalet vart annat år; samtidigt infördes vissa modifikationer i den proportionella valmetoden. Lag den 15 juni 1923 medgav stadsutskylders inleverering till stadens kassa jämnval genom insättning i annan bank än riksbanken. Genom lag den 20 juni 1924 begränsades mandattiden för stadskollegiets särskilt valda ledamöter till ett år, varjämte stadsfullmäktige medgavs rätt att till innehavare av kommunala förtroendeuppdrag utgiva ersättning dels i form av dagtraktamente och reseersättning, dels, i vissa fall, i form av särskilt arvode. Genom lag den 29 maj 1925 upphörde stadskollegiets åliggande att utse vice ordförande i vissa av stadens nämnder. Lag den 21 maj 1926 införde dels föreskrift om att stadsfullmäktig- och elektorsval skulle förrättas samtidigt, dels medgivande att å valsedel utsätta även kartell- och fraktionsbeteckningar ävensom valbeteckning, dels vissa ändrade bestämmelser om valseders kasserering och sammanräkning. Genom lag den 28 september 1928 infördes vissa ändringar i avseende å grunderna för täckande av kommunens skattebehov m. m., påkallade av den samtidigt utfärdade kommunalskattelagen m. fl. författningar. Slutligen överflyttades genom lag den 6 juni 1930 vissa bestämmelser om röstlängd för stadsfullmäktigval samt om dylika vals förrättande och avslutande m. m. från kommunalförordningen till den samma dag utfärdade kommunala vallagen.

På uppdrag av k. m:t framlade f. d. landshövdingen K. H. J. L. Hammarskjöld år 1931 en utredning med förslag angående revision av 1862 års förordning om kommunalstyrelse i Stockholm. Sedan stadsfullmäktige år 1934 yttrat sig över förslaget utfärdades den 15 juni 1935 på grundval av detta en ny lag om kommunalstyrelse i Stockholm. I denna lag skedde sedermera följande ändringar: den 3 april 1936 ang. valperioden för stadsfullmäktige (tjänstgöringsårets början ändrades från 1 april till 1 oktober), valkretsindelning, tiderna för fullmäktiges sammanträden; den 12 juni 1936 ang. kommunal fondbildning och reservation av anslag; den 13 maj 1937 ang. valbarheten till stadsfullmäktig m. m.; den 28 maj 1937 ang. offentlighet av stadsfullmäktiges protokoll; den 18 juni 1937 ang. stadens rätt att upptaga lån och ingå borgen; den 17 juni 1938 ang. täckningen av stadens medelsbehov; den 24 mars

1939 ang. stadens borgen för lån av statsmedel åt allmännyttiga bostadsföretag m. fl.; den 21 mars 1940 ang. den centrala stadsförvaltningen (som undergick en väsentlig omorganisation, se under stadskollegiet, sid. 124); den 13 juni 1941 ang. rösträtten vid stadsfullmäktigval (rösträtts-åldern sänktes från 23 till 21 år); den 17 april 1942 ang. valperioden för stadsfullmäktige (tjänstgöringsårets början ändrades från 1 oktober till 15 oktober), tiderna för fullmäktiges sammanträden, m. m.; den 30 april 1943 ang. indrivningen av kommunalutskylder; den 17 dec. 1943 ang. täckningen av stadens medelsbehov; den 1 juni 1945 ang. rösträtten vid stadsfullmäktigval (rösträttshindren konkurstillstånd, varaktigt försörjning genom allmänna fattigvården och bristande utskylsbetalning borttogs); den 22 juni 1945 ang. valbarheten till stadsfullmäktig m. m. (valbarhetsåldern sänktes från 25 till 23 år); den 29 juni 1946 ang. den allmänna kommunalskatten (av källskattereformen föranledda ändringar, m. m.); den 6 dec. 1946 ang. reservation av anslag; den 13 juni 1947 ang. fastställelse av beslut om hamnavgifter m. m.; den 10 juli 1947 ang. underrättelse till den lokala skattemyndigheten om beslutad utdebitering; den 11 juni 1948 ang. kommunens kompetens (bestämmelsen »kommunen äger värda sina gemensamma ordnings- och hushållningsangelägenheter» ändrades till »kommunen äger värda sina angelägenheter») samt ordningen för besluts fattande i stadsfullmäktige (kravet på kvalificerad majoritet för beslut i vissa ärenden borttogs); den 8 april 1949 ang. stadens borgen för vissa statliga bostadslån (egnehems-, tertiärlån m. fl.); den 21 april 1950 ang. fastställelse av beslut om hamn- och farledsavgifter m. m.; den 9 juni 1950 ang. dagtraktamenten, reseersättning m. m. till kommunala förtroendemän; den 9 mars 1951 ang. tiden för avgivande av revisionsberättelse; den 1 juni 1951 ang. ordningen för budgetbehandlingen m. m.; den 22 maj 1953 ang. antalet stadsfullmäktige i varje valkrets, indelningen i valkretsar m. m.; den 5 juni 1953 ang. den allmänna kommunalskatten (utdebitering, statsverkets utbetalning m. m.) samt stadens rätt att upptaga lån och ingå borgen; den 9 april 1954 ang. täckningen av stadens medelsbehov; den 14 maj 1954 ang. kommunal fondbildning, medelsförvaltning m. m.; den 3 dec. 1954 ang. antalet borgarråd; den 28 januari 1955 ang. överståthållarämbetets redovisning av staden tillkommande allmän kommunalskatt; den 11 maj 1956 ang. fattigvårdsnämnden (den särskilda bestämmelsen härom utelöts ur lagen).

År 1953 antogs en ny allmän kommunallag, som trädde i kraft den 1 januari 1955. I samband med att förslaget till denna lag framlades beslöts att även kommunallagstiftningen för Stockholm skulle överses. Inom inrikesdepartementet för detta ändamål tillkallade särskilda sakkunniga avgåvo den 27 januari 1956 betän-

kande med förslag till kommunallag för Stockholm (se Bih. 1956: nr 51). Stadsfullmäktige tillstyrkte den 16 april 1956 detta förslag (Utl. 1956: nr 107). I januari 1957 avgav k. m:t proposition i ärendet (Prop. 1957: nr 16). Propositionens förslag till kommunallag skilde sig endast på ett par punkter av mera väsentlig betydelse från de sakkunnigas. Riksdagen antog i februari 1956 k. m:ts förslag oförändrat. Den nya kommunallagen för Stockholm utfärdades därefter den 1 mars 1957 och trädde i kraft den 1 januari 1958.

I 1957 års kommunallag för Stockholm ha sedermera vidtagits följande ändringar: den 20 mars 1959 ang. sättet och tiden för fördelning av stadsfullmäktigemandaten på valkretsarna; den 27 november 1959 ang. viss resekostnadsersättning till kommunala förtroendemän.

*Kommunalstyrelsen*¹⁾ är en sammanfattande benämning, som dels betecknar stadsfullmäktige och stadens nämnder och dels den verksamhet, som dessa organ utöva. Stadsfullmäktige är kommunens beslutande (representativa) organ och nämnderna kommunens förvaltande och verkställande (administrativa) organ. Enligt 4 § kommunallagen för Stockholm skall nämligen »kommunens beslutanderätt utövas av stadsfullmäktige», under det att »förvaltning och verkställighet tillkommer stadskollegiet i egenskap av kommunens styrelse samt stadens övriga nämnder».

Den verksamhet, som handhas av stadsfullmäktige, d. v. s. den kommunala självstyrelsen i egentlig mening, kan anses omfatta utövandet av kommunens makt dels att själv i vissa händelser bestämma om den rättsliga regleringen inom sitt område, eller den *kommunala självbestämningssmakten*, dels ock att för de gemensamma ändamålen beskatta sina medlemmar, eller den *kommunala självbeskattningsmakten*.

Självbestämningssmakten innefattar stadsfullmäktiges befogenhet att, eventuellt under medverkan av statlig myndighet, antaga lokala förordningar, exempelvis ordnings- och hälsovårdsföreskrifter och instruktioner för kommunala organ. Till självbestämningssmakten hör vidare stadsfullmäktiges befogenhet att utse nämnder för olika kommunala förvaltningsuppgifter. Dit hör också stadsfullmäktiges rätt att i vissa fall ingripa reglerande med avseende på handel och näringar inom kommunen, exempelvis i fråga om tillstånd till utskänkning av rusdrycker samt utminuterung och årsutskänkning av öl. I självbestämningssmakten ligger tillika att stadsfullmäktige äga avgiva yttrande eller förslag i vissa staden berörande ärenden, vilkas avgörande ankommer på statsmyndighet. Stadsfullmäktige äro för övrigt skyldiga att meddela beslut i ärenden, som hänskjutits till dem av högre myndighet.

¹⁾ Den i detta avsnitt använda terminologien ansluter sig till det av professor Halvar G. F. Sundberg utgivna arbetet *Kommunalrätt*.

Stadsfullmäktige äga utse ledamöter eller andra funktionärer i vissa statliga organ, exempelvis taxeringsnämnder, liksom även i åtskilliga enskilda institutioner.

Den kommunala självbeskattningsmakten omfattar dels fastställandet av kommunmedlemmarnas bidragsplikt (skattebeslut), dels bestämmandet av de kommunala medlens användning (anslagsbeslut). I självbeskattningsmakten ingår rätten att förfoga över den kommunala förmögenheten, att upptaga lån samt att kontrollera de administrativa organens ekonomiska förvaltning. I nära samband med självbeskattningsmakten står kommunens makt att bestämma avgifter för begagnande av stadens allmänna anordningar och inrättningar.

Angående stadsfullmäktiges verksamhet, se vidare sid. 115.

Med hänsyn till att kommunerna äro att anse dels som privaträttsliga sammanslutningar för samverkan mellan kommunmedlemmarna, dels som offentligrättsliga organ, har man att betrakta kommunalförvaltningen (nämndernas verksamhet) dels som *egenförvaltning*, avseende handhavandet av kommunens egna ekonomiska angelägenheter, dels som *självförvaltning*, innebärande fullgörandet av offentliga uppgifter, som staten ålagt kommunerna (obligatoriska uppgifter) eller bemyndigat dem (fakultativa uppgifter) att själva handha.

Till egenförvaltningen höra exempelvis de uppgifter av finansiell eller teknisk och liknande karaktär, som ingå i stadens drätsel (finans)samt fastighets-, gatu-, industriverks- och hamnförvaltning.

De obligatoriska självförvaltningsuppgifterna i Stockholm omfatta främst undervisning, hälso- och sjukvård, socialvård, barnavård samt nykterhetsvård. Vidare böra nämnas polisväsen, byggnadskontroll och brandväsen. Till de fakultativa uppgifterna höra exempelvis den kommunala yrkesundervisningen. Ett visst mått av egenförvaltning är emellertid även anknuten till varje självförvaltningsuppgift, beroende på att kommunen till väsentlig del bestrider kostnaderna för verksamheten och ofta med densamma direkt förknippat viss verksamhet av egenförvaltningsnatur, exempelvis fastighetsförvaltning.

Angående kommunalförvaltningen, se vidare under respektive nämnder.

Kommunalstyrelsens omfattning är icke närmare angiven i författningarna. I kommunallagen stadgas endast, att staden (kommunen) äger att själv »värda sina angelägenheter, såvitt icke handhavandet därav enligt gällande författningar tillkommer annan». Stadgandets innebörd torde kunna sammanfattas så, att kommunalstyrelsen äger rätt att vidtaga alla de åtgärder, som avse att tillgodose ett allmänt, till kommunen knutet intresse. Den kommunala styrelsen har sålunda icke rätt att, med borteende från vad som är till gagn för det allmänna, tillgodose allenast vissa kommunmedlemmars en-

skilda intressen. Därjämte är verksamheten begränsad såtillvida, att den icke får omfatta uppgifter, vilka författningsenligt skola handhas av andra kommuner och menigheter eller av staten.

Kommunen äger vidare befogenhet att driva eller understödja verksamhet, vilken kan anses på ett naturligt sätt ersätta eller fullständiga kommunens förvaltning; den är sålunda exempelvis berättigad att i detta syfte driva vissa bolag — s. k. kommunala bolag — och att understödja utomstående institutioner, som utöva sådan verksamhet.

Författningar. Kommunallag för Stockholm 1 mars 1957, med ändr. 20 mars och 27 nov. 1959 (Kf 1957: nr 66, 1959: nr 36, 76). Tryckfrihetsförordningen, 2 kap. (SFS 1957: nr 500). Lag 28 maj 1937 om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar, med ändr. (se L).

De kommunala valen i Stockholm regleras av följande författningar: Kommunalvallag 6 juni 1930, med ändr. 17 juni 1932, 3 april 1936, 13 juni 1941, 17 april 1942, 1 juni 1945, 17 maj och 29 juni 1946, 23 april 1948, 28 april 1950, 26 okt. 1951, 30 maj 1952, 22 maj och 18 dec. 1953, 21 maj 1954, 1 juni 1956, 24 maj 1957, 20 mars 1959 samt 8 april 1960 (Kf 1942: nr 42, 1945: 97, 1946: nr 47, 118, 1948: nr 68, 1950: nr 100, 1951: nr 231, 1952: nr 37, 1953: nr 40, 78, 1954: nr 48, 1956: nr 151, 1957: nr 24, 1959: nr 35, 1960: nr 44). Lag 28 mars 1958 med vissa bestämmelser om kommunalval för perioden 1959 — 1962 m. m. (Kf 1958: nr 84). Lag 22 maj 1953 om ändr. i lagen om val till riksdagen (Kf 1953: nr 39). K. kung. 18 april 1947 om upprättande av röstlängd för val till riksdagens andra kammare samt av kommunal röstlängd (Kf 1947: nr 186), med ändr. K. kung. 28 mars 1958 om formulär till protokoll vid röstsammanräkning för stadsfullmäktigval för perioden 1959 — 1962 m. m. (SFS 1958: nr 137).

För den kommunala beskattningen gälla f. n. följande huvudsakliga stadganden: Kommunal-skattelag 28 sept. 1928 (SFS 1928: nr 370), med ändr. 6 juni 1930 (SFS 1930: nr 190), 22 juni och 30 aug. 1932 (SFS 1932: nr 291, 411), 14 och 26 juni 1933 (SFS 1933: nr 356, 394), 15 juni 1934 (SFS 1934: nr 294), 18 och 30 juni 1937 (SFS 1934: nr 518, 662), 17 juni 1938 (SFS 1938: nr 368), 15 mars och 18 okt. 1940 (SFS 1940: nr 137, 876), 29 maj 1942 (SFS 1942: nr 274), 12 febr., 28 maj och 17 dec. 1943 (SFS 1943: nr 45, 263, 856), 9 juni 1944 (SFS 1944: nr 280), 15 juni, 14 och 31 dec. 1945 (SFS 1945: nr 408, 778, 897), 1 mars, 5 april, 7 och 29 juni samt 23 nov. 1946 (SFS 1946: nr 52, 54, 109, 260, 475, 703), 30 juni och 26 juli 1947 (SFS 1947: nr 468, 575), 13 febr., 19 mars, 30 april och 11 juni 1948 (SFS 1948: nr 46, 120, 204, 223, 308), 20 maj 1949 (SFS 1949: nr 293), 31 mars, 12 och 26 maj, 2 juni och 17 nov. 1950 (SFS 1950: nr 122, 176, 252, 308, 588), 1 och 22 juni, 26 okt., 30 nov. och 7 dec. 1951 (SFS 1951: nr 324, 325, 328, 436, 438, 509), 6 juni 1952 (SFS

1952: nr 377, 381, 405), 27 mars och 5 juni 1953 (SFS 1953: nr 274, 399, 400, 404, 405, 407), 19 febr., 5 mars, 7, 14 och 21 maj 1954 (SFS 1954: nr 43, 47, 51, 52, 204, 252, 263), 11 och 31 mars, 20 och 27 maj 1955 (SFS 1955: nr 115, 122, 245, 255, 357), 16 mars, 6 april och 1 juni 1956 (SFS 1956: nr 57, 88, 295, 541), 1 och 15 mars, 12 april, 16 och 24 maj 1957 (SFS 1957: nr 57, 59, 72, 105, 200, 237), 14 mars, 16 maj och 28 sept. 1958 (SFS 1958: nr 86, 296, 576), 27 febr., 13 mars, 8, 15 och 28 maj, 5 juni, 27 nov. och 18 dec. 1959 (SFS 1959: nr 34, 36, 54, 127, 170, 171, 191, 330, 515, 564), 25 mars, 8 april, 13 och 27 maj samt 25 nov. 1960 (SFS 1960: nr 43, 64, 129, 172, 604), 17 mars 1961 (SFS 1961: nr 41, 42). K. förordn. 28 sept. 1928 om ändrade grunder för utgörande av vissa utlagor (se L). Lag 16 maj 1957 med särskilda bestämmelser om kommuns, landstingskommuns och annan samfällighets utdebitering av skatt för åren 1958—1965 (Kf 1957: nr 106).

För den kommunala ekonomiska förvaltningen gäller dessutom k. kung. 28 nov. 1958 med vissa bestämmelser ang. kommuns upptagande av lån (Kf 1958: nr 93).

Den för år 1961 fastställda huvudstaten upptager *driftbudgeten* anslag för särskilda ut-

giftsändamål med sammanlagt 1 032 012 253 kr. Härav hänföra sig 784 091 199 kr. till rotlarna I—IX samt huvudtitlarna Utom rotelindelningen, Folkpensionering och Övriga anslag till utomstående institutioner och ändamål, medan resterande 247 921 054 kr. utgöras av anslag under avdelningen Finansförvaltning. På driftbudgetens inkomstsida har uppförts sammanlagt 1 135 282 823 kr., varav 837 626 954 kr. utgöras av kommunalskatt. Driftbudgetens inkomster överskjuta utgifterna med 103 270 570 kr. Detta belopp har överförs till *kapitalbudgeten* för att där, tillsammans med kapitalbetalningar *och* utlånnade lån och i anspråk tagna avskrivningsmedel om sammanlagt 122 737 600 kr., disponeras för amorteringar *och* stadens låneskuld samt vissa nyinvesteringar av skattemedel med tillhopa 226 008 170 kr. Å kapitalbudgeten har slutligen upptagits investeringsanslag av låne- och fondmedel om sammanlagt 189 238 100 kr. samt, för täckning härav, inkomster av i anspråk tagna låne- och fondmedel med samma belopp. Utdebiteringsgrunden för den allmänna kommunalskatt, som ingår i preliminär skatt för inkomst under år 1961, har fastställts till 12,75 kr. per skattekrona (Statutl. 1961).

Stockholms stadsfullmäktige

och i samband därmed stående institutioner.

Stadsfullmäktige.

Stadshuset, 1 tr. (Pa: Fack, Stk 1); t. 54 05 00 (växel). Ingång för åhörare: från gården, portiken i sydöstra hörnet, 4 tr. Sessionstider: regelmässigt ett sammanträde, vanligen tredje måndagen, i varje månad (utom juli och aug.), f. ö. när omständigheterna påfordra.)

Kommunens beslutanderätt utövas genom 100 för fyra år (tjänstgöringsår) valda stadsfullmäktige. Överståthållarämbetet bestämmer efter förslag av stadsfullmäktige indelningen i valkretsar jämte antalet fullmäktige för varje valkrets. Enligt överståthållarämbetets förordnande den 31 oktober 1957 är staden fr. o. m. den 1 januari 1958 indelad i sex valkretsar, omfattande: *första valkretsen* Storkyrkoförsamlingen (Nikolai), Katarina, Sofia, Maria Magdalena och Högalids församlingar, *andra valkretsen* Kungsholms (Ulrika Eleonora), St Görans, Essinge, Gustaf Vasa och Mattens församlingar, *tredje valkretsen* Klara, Jakobs, Adolf Fredriks, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar, *fjärde valkretsen* Enskede, Skarpnäcks och Farsta församlingar, *femte valkretsen* Hägerstens, Brännkyrka och Vantörs församlingar samt *sjätte valkretsen* Bromma, Västerleds och Spånga församlingar. Av valkretsarna skola enligt överståthållarämbetets beslut den 14 maj 1958 den första välja 16, den andra, fjärde och sjätte vardera 17, den tredje 15 samt den femte 18 stadsfullmäktige.

Valet förrättas tredje söndagen i september månad. Proportionell valmetod tillämpas. Röstlängden upprättas av uppbördsverket och röstningens sker inför av valnämnden utsedda deputerade.

Röststrätt vid val av stadsfullmäktige tillkommer envar inom staden mantalsskriven svensk medborgare, som senast under nästföregående

kalenderår uppnått 21 års ålder. Den som är över 21 år men är ommyndig har dock ej röst rätt.

Stadsfullmäktige väljas bland de röstberättigade, som äro boende inom staden och uppnått 23 års ålder. Den som är ommyndig eller i konkurstillstånd kan dock ej väljas till stadsfullmäktig. Överståthållaren och underståthållaren samt kansliredirektörerna och skattedirektören vid överståthållarämbetet få icke utses till stadsfullmäktige. Kommer stadsfullmäktig efter valet i den ställningen, att han ej längre är valbar, frånträder han omedelbart sitt uppdrag. Den som uppnått 60 års ålder får avsäga sig uppdrag att vara stadsfullmäktig. Eljest får ej någon avsäga sig sådant uppdrag med mindre han uppgiver hinder, vilket godkännes av stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges tjänstgöringsår räknas fr. o. m. den 15 oktober t. o. m. den 14 oktober påföljande år.

Vid första sammanträdet för tjänstgöringsåret utse stadsfullmäktige bland sig en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande, stadsfullmäktiges presidium. Å presidiet ankommer bl. a. att handlägga vissa representationsärenden och frågor rörande utdelning av Stt Eriksmedaljen (jfr sid. 724).

Stadsfullmäktige skola också årligen vid första sammanträdet för tjänstgöringsåret utse sekreterare.

Stadsfullmäktiges förhandlingar äro offentliga; dock äga fullmäktige för visst ärende besluta, att överläggningen skall hållas inom stängda dörrar. Ärende får ej handläggas av stadsfullmäktige, såvida icke flera än hälften av dem äro tillstades.

Stadsfullmäktig får ej deltaga i behandling av ärende, som personligen rör honom eller någon honom närstående, som sägs i 4 kap. 13 § 2. rättegångsbalken om jäv emot domare.

Stadsfullmäktige skola meddela beslut i ärenden, som hänskjutits till dem av högre myndighet, ävensom i fråga, som väckts genom framställning av stadskollegiet eller annan kommunal nämnd eller genom motion av fullmäktig eller borgarråd.

För bifall till yrkande om ärendes bord-

¹⁾ Stadsfullmäktiges återstående sammanträden under tjänstgöringsåret 1960/1961 ha utsetts till den 15 maj, 5 och 19 juni samt 18 september 1961.

SF

läggning erfordras att minst en tredjedel av de vid sammanträdet närvarande stadsfullmäktige därom förena sig.

Om stadsfullmäktigt vill till borgarråd framtälla interpellation i ämne, som tillhör fullmäktiges handläggning, skall interpellationen, skriftligen avfattad, avlämnas sist fem dagar före det sammanträde, vid vilket den är avsedd att framtällas. Fullmäktige ha att utan föregående överläggning besluta, huruvida interpellationens framtällande skall medgivnas. Lämnas sådant medgivande, bör interpellationen besvaras senast vid nästa sammanträde.

För upplysnings inhämtande i ämne, som tillhör stadsfullmäktiges handläggning kan fullmäktigt till borgarråd framtälla enkel fråga. Sådan fråga skall vara skriftligen uppställd och av bestämt innehåll utan att vara försedd med särskild motivering. Den skall avlämnas senast fyra dagar före det sammanträde, vid vilket den är avsedd att framtällas. Stadsfullmäktige skola utan föregående överläggning besluta, huruvida den enkla frågan skall få framtällas. Lämnas sådant medgivande, bör frågan så vitt möjligt besvaras vid sammanträdet. Vid besvarandet av enkel fråga får endast den fullmäktigt, som framtällt frågan, och det borgarråd, som lämnar svaret, deltaga i överläggningen. Härvid gäller för båda viss tidsbegränsning (se 10 § arbetsordningen för stadsfullmäktige).

För att vinna bindande kraft skola stadsfullmäktiges beslut underställas k. m. t. s. prövning och fastställelse, då de angå: a) upptagande av lån eller ingående av borgen, med vissa i kommunallagen närmare angivna undantag; b) avsättning till vissa fonder samt inanspråktagande i vissa fall av fondmedel; c) nya eller förhöjda avgifter å den allmänna rörelsen för begagnande av de platser, som anvisats åt densamma, eller de inrättningar, som äro gjorda till dess betjäande. Fastställelse av beslut om nya eller förhöjda hamnavgifter eller grundpenningar eller sluss-, kanal- eller andra farledsavgifter kan dock meddelas av myndighet som konungen därtill förordnar (sjöfartsstyrelsen). Härjämte skola av stadsfullmäktige antagna reglementen för stadskollegiet, borgarrådsberedningen och drätselnämnden samt instruktioner för vissa enligt specialförfattningar inrättade nämnder (självförvaltningsnämnder) fastställas av k. m. t. Dessutom skola vissa stadsfullmäktigebeslut i enlighet med specialförfattningar underställas k. m. t. Beslut, som skall underställas k. m. t. s. prövning, skall insändas till överståthållarämbetet, vilket det åligger att överlämna handlingarna, jämte eget yttrande, till k. m. t.

Överståthållarämbetets fastställelse erfordras för att giva bindande kraft åt beslut, vilka avse: a) pension åt ledamot av stadskollegiet eller annan kommunal nämnd; b) anslag, som skola täckas genom utdebitering under längre tid än fem år; c) placering av penningmedel på annat sätt än som föreskrives i kommunal-

lagen eller d) antagande av reglemente för besvärsmäand. Underställt beslut skall antingen oförändrat fastställas eller ogillas. Värgrar överståthållarämbetet sökt fastställelse, skall skäl därför uppgivas, och äga stadsfullmäktige i sådant fall att avgöra, huruvida frågan skall underställas k. m. t. s. prövning. Förutom de nu nämnda skola även vissa beslut enligt specialförfattningar underställas överståthållarämbetet.

Stadsfullmäktige utöva, som nämnts, kommunens beslutanderätt. Förvaltning och verkställighet däremot tillkommer stadskollegiet i egenskap av kommunens styrelse samt stadens övriga nämnder. Stadskollegiet utser bland borgarråden ordförande i flertalet av dessa nämnder. Nämndernas övriga ledamöter samt suppleanter välja stadsfullmäktige bland sig eller stadens andra till fullmäktige valbara invånare för en tid av i regel två år. I några nämnder utses därjämte en eller flera ledamöter av andra myndigheter.

Till ledamöter i stadens nämnder, kommittéer och delegationer samt i pensionsnämnder och taxeringsnämnder ävensom till kommunala revisorer utgår jämlikt beslut av fullmäktige den 1 april 1925 ersättning i form av dagtraktamente. Traktamentet, som från början utgick med 5 kr., höjdes genom beslut av fullmäktige den 4 december 1950 till i regel 10 kr. per sammanträdes- eller förrättningsdag. Ledamöterna i vissa nämnder och delegationer erhålla emellertid enligt beslut av fullmäktige den 20 april 1953 och den 23 januari 1961 traktamente med högre belopp, eller 20 kr. per dag. Även ledamöterna i de särskilda taxeringsnämnderna för bolag och för juridiska personer samt taxeringsnämnderna för särskild fastighetstaxering äga enligt av fullmäktige den 4 december 1950 resp. den 17 september 1951 fattade beslut rätt att uppbära förhöjt traktamente, i dessa fall uppgående till 15 kr. per dag. Med samma belopp utgår dagtraktamentet till ledamöterna i noteringskommissionen för partiprisnoteringar jämlikt beslut av fullmäktige den 23 januari 1961. Till ordförandena i vissa stadens nämnder och delegationer utår vidare enligt årligen upprepade beslut av stadsfullmäktige särskilda årsarvoden. Senaste beslutet härom fattades den 23 januari 1961.

Beredningen av ärenden, som skola handläggas av stadsfullmäktige, åvilar stadskollegiet och vederbörande nämnder. Kollegiet har också att ombesörja verkställighet av stadsfullmäktiges beslut, i den mån verkställigheten ej uppdragits åt annan kommunal nämnd eller annat organ. Stadskollegiet skall därjämte i egenskap av kommunens styrelse leda förvaltningen av stadens angelägenheter och ha inseende över övriga nämnders verksamhet.

Angående borgarrådsberedningen, se sid. 127.

Över stadsfullmäktiges beslut kunna besvär anföras hos överståthållarämbetet senast inom 3 veckor från den dag, då verkställd justering av

det över beslutet förda protokollet tillkännagivits å kommunens anslagstavla. Besvär kunna dock i regel ej anföras över beslut, som icke innebära ett slutligt avgörande utan endast innefatta yttrande eller framställning till statlig myndighet. Ej heller kan klagan föras över stadsfullmäktiges beslut i stadsplanefrågor. Den slutliga beslutanderätten i dylika frågor tillkommer överståthållarämbetet eller k. m:t.

Besvär över stadskollegiets eller stadens övriga nämnders beslut kunna, därest icke särskilda föreskrifter härom förefinnas i specialförfattningar, likaledes anföras hos överståthållarämbetet inom 3 veckor från den dag, då verkställd justering av det över beslutet förda protokollet tillkännagivits å kommunens anslagstavla. I överståthållarämbetets utslag kan ändring sökas hos k. m:t i inrikesdepartementet inom 3 veckor från det klaganden fick del av beslutet. För menighet är dock besvärstiden med avseende på klagan över ämbetets utslag 5 veckor. Angående besvär i tjänstetillsättningsfrågor o. dyl., se under besvärsnämnden å sid. 135.

Senaste val av stadsfullmäktige (för tiden ¹⁵/₁₀ 1958—¹⁴/₁₀ 1962) ägde rum den 21 september 1958. Vid valet avgävos för hela staden sammanlagt 436,381 giltiga röster. De godkända valsedlarna och de tilldelade stadsfullmäktigplatserna fördelade sig (för alla valkretsars tillsammans) på de viktigare förekommande partibeteckningarna sålunda: »Arbetspartiet-Socialdemokraterna» 189,982 röster (45 platser); »Högerpartiet» 125,527 röster (29 platser); »Folkpartiet» 84,617 röster (20 platser); »Kommunistiska partiet» 27,084 röster (6 platser). Närmare uppgifter om valet finnas intagna i Statistisk månadskrift för Stockholms stad 1958: nr 9 samt i Statistiska kontorets redogörelse »Allmänna val i Stockholm 1958».

Författningar m. m. Kommunallag för Stockholm 1 mars 1957, med ändr. (Kf 1957: nr 66, 1959: nr 36, 76). Arbetsordning för Stockholms stadsfullmäktige, antagen av SF 13 okt. 1958 (Kf 1958: nr 28). Reglemente för stadskollegiet och borgarrådsberedningen i Stockholm, fastställt av k. m:t 20 dec. 1957 (Kf 1957: nr 67). Lag 15 april 1955 om proportionellt valsätt vid val inom landsting och stadsfullmäktige m. m. (Kf 1955: nr 23).

Stat 1961.

	Drift- budgeten	Kapital- budgeten
Skattemedel		
Utgifter	10 269 400	—
Inkomster	487 300	—
Överskjutande utgifter	9 782 100	—

Av överskjutande utgifter på driftbudgeten hänförs sig bl. a. till
stadskansliet kr. 6 716 700
statistiska kontoret » 2 220 800

Stadsfullmäktige

(för tiden 15 okt. 1958—14 okt. 1962)¹).

Ordförande.

Anderson, Carl Albert, direktör, se sid. 119; t. 54 05 00 (växel); mottagningstid: efter överenskomst per telefon med sekreteraren frn Gardelius.

Förste vice ordförande.

Hassler, N. H. Å., professor, se sid. 118.

Andre vice ordförande.

Remens, Eva F., läroverksadjunkt, fru, se sid. 119.

Ledamöter

(efter valkrets och ordningsföljd vid valet).

Första valkretsen

(Storkyrkoförs. (Nikolai), Katarina, Sofia, Maria Magdalena och Högalids förs.).
(16 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1958 års val 75,977: socialdemokraterna 37,873 (8 pl.); högern 15,890 (4 pl.); folkpartiet 13,630 (3 pl.); kommunisterna 5,925 (1 pl.).

Wennström, G. E., f. d. borgarråd. (Soc.-dem.)
Karlsson, G. Verner, stationsförman. (Soc.-dem.)
Krokstedt, Astrid J. M., förste ombudsman. (Hög.)

Carlberg, O. Ch., underinspektör. (Folkp.)
Hudin, A. Greta, föreståndarinna. (Soc.-dem.)
Ljung, A. J. H., överförmyndare. (Soc.-dem.)
Leissner, T. Å., byrådirektör. (Hög.)
Malm, A. B., direktör. (Folkp.)
Svensson, G. Valborg E., redaktör. (Komm.)
Ronner, G. E., rektor. (Soc.-dem.)
Forsberg, K. W. G., förbundsordförande. (Soc.-dem.)
Dingertz, S. F., civilingenjör. (Hög.)²
Larsson, Emil W., föreståndare. (Soc.-dem.)
Frank, P. W., borgarråd. (Folkp.)
Wallbom, f. Holmström, Harriet M., fru. (Soc.-dem.)
Gnospelius, B. O. T., e. o. kyrkoadjunkt. (Hög.)

¹) De vid valet förekommande partibeteckningar (jfr ovan), varunder resp. stadsfullmäktige valts, utmärkas på följande sätt: »Folkp.» = »Folkpartiet»; »Hög.» = »Högerpartiet»; »Komm.» = »Kommunistiska partiet»; »Soc.-dem.» = »Arbetspartiet-Socialdemokraterna».

²) Efterträdde år 1961 Hellsvik, G. I.

SF

Andra valkretsen

(Kungsholms (Ulrika Eleonora), S:t Görans, Essinge, Gustaf Vasa och Matteus förs.).

(17 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1958 års val 85,277: socialdemokraterna 35,021 (7 pl.); högern 26,044 (5 pl.); folkpartiet 17,956 (4 pl.); kommunisterna 4,874 (1 pl.).

Mehr, Hj. L., borgarråd. (Soc.-dem.)
 Agrenius, G. B., borgarråd. (Hög.)
 Tomson, R. V., f. d. borgarråd. (Folkp.)
 Söderström, f. Hagberg, Vera M., fru. (Soc.-dem.)
 Heckscher, f. Vickhoff, Anna Britta, fru. (Hög.)
 Sundström, E. T., borgarråd. (Soc.-dem.)
 Holmblad, Margit E., förste kammarskrivare. (Folkp.)
 Fagerström, J. F. E., byggnadsingenjör. (Hög.)
 Ander, f. Eriksson, Elsa S., konsulent. (Soc.-dem.)
 Carlsson, K. Sören, personalchef. (Soc.-dem.)
 Molin, E. A., rektor. (Hög.)
 Forsling, f. Larsson, Ruth L., folkskollärare (Folkp.)¹⁾
 Eurén, A. R., redaktör. (Komm.)
 Claesson, V. O., kassör. (Soc.-dem.)
 Böre, C. O. H., rådman. (Hög.)
 Nygren, H. G., typograf. (Soc.-dem.)
 Hagstrand, f. Söderborg, Ulla, fru. (Folkp.)

Tredje valkretsen

(Klara, Jakobs, Adolf Fredriks, Johannes, Engelsekta, Hedvig Eleonora och Oscars förs.).

(15 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1958 års val 70,170: högern 35,331 (8 pl.); socialdemokraterna 18,234 (4 pl.); folkpartiet 13,686 (3 pl.); kommunisterna 2,041 (—).

Hassler, N. H. Å., professor, l:e vice ordf. (Hög.)
 Garpe, D. A. J., borgarråd. (Soc.-dem.)
 Ihrfors, A. C.-J., civilekonom. (Hög.)²⁾
 Nordin, E. A., försäkringsdirektör. (Folkp.)³⁾
 Ossbahr, C. P., advokat. (Hög.)
 Thörnlund, J. A. F., redaktör. (Soc.-dem.)
 Lundbeck, Alice M., ombudsman. (Hög.)
 Johnsson, J. W., pastor. (Folkp.)
 Lidgard, H. B. I., direktör. (Hög.)
 Lundgren, f. Hallberg, Ann-Margret, tf. byrådirektör. (Soc.-dem.)
 Bratt, f. Friberg, Thyra A. E., bankkamrer. (Hög.)
 Erman, A. J. F. I., överförmyndare. (Folkp.)
 Palme, E. R. C., direktör. (Hög.)
 Johnansson, E. G. V., direktör. (Soc.-dem.)
 Fridblom, K. E., komminister. (Hög.)

¹⁾ Efterträdde år 1961 Carlsson, C. W.

²⁾ Efterträdde år 1961 Nilsson, Einar M.

³⁾ Efterträdde år 1959 Bergvall, J. H.

Fjärde valkretsen

(Enskede, Skarpnäcks och Farsta förs.).

(17 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1958 års val 65,813: socialdemokraterna 33,490 (9 pl.); högern 13,309 (4 pl.); folkpartiet 12,580 (3 pl.); kommunisterna 5,067 (1 pl.).

Karlsson, Hans G. B., direktör. (Soc.-dem.)
 Wedberg-Larsson, A. A. Elvira, fru. (Soc.-dem.)
 Kyling, K. F. F., borgarråd. (Hög.)
 Nordström, Margareta, hemhjälpkonsulent. (Folkp.)¹⁾
 Karlsson, Andreas, förbundsordförande. (Soc.-dem.)
 Setréus, I. M., kassör. (Soc.-dem.)
 Waldemarson, A. V., redaktör. (Hög.)
 Wanneryd, E. A. H., tulltjänsteman. (Folkp.)²⁾
 Brodd, f. Lidén, Anna S., fru. (Soc.-dem.)
 Tiderman, G. E. F., ombudsman. (Komm.)
 Vigedal, B. R., sekreterare. (Soc.-dem.)
 Johansson, S., direktör. (Hög.)
 Andersson, Sten S., sekreterare. (Soc.-dem.)
 Larson, Berta M., föreståndarinna. (Folkp.)
 Gedin, H. C., ombudsman. (Soc.-dem.)
 Andersson, E. Olof, ingenjör. (Soc.-dem.)
 Lavett, E. G. A., disponent. (Hög.)

Femte valkretsen

(Hägerstens, Brännkyrka och Vantörs förs.).

(18 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1958 års val 70,046: socialdemokraterna 36,845 (10 pl.); högern 13,231 (3 pl.); folkpartiet 12,592 (3 pl.); kommunisterna 5,899 (2 pl.).

Berglund, H. J., borgarråd. (Soc.-dem.)
 Göransson, C. G. E., förste ombudsman. (Soc.-dem.)
 Haglund, K. S., boktryckare. (Hög.)
 Dalgren, E. S. G., borgarråd. (Folkp.)
 Eriksson, Arthur W., metallarbetare. (Soc.-dem.)
 Ahlberg, Iris, intendent, fru. (Soc.-dem.)
 Diesen, f. Westerberg, Ingrid E., fil. mag. (Hög.)
 Olsson, Knut M. G., redaktör. (Komm.)
 Hallerby, N. E., redaktör. (Folkp.)
 Andersson, K. Gösta, öververkmästare. (Soc.-dem.)
 Arpstedt, K. H., brandmästare. (Soc.-dem.)
 Eriksson, E. O. (Oile), ombudsman. (Soc.-dem.)
 Florén-Winther, Ethel H. D., föreståndarinna, fru. (Hög.)
 Hjerne, K. G., direktör. (Folkp.)
 Carlsson, f. Olsson, Elna S. E., ombudsman. (Soc.-dem.)
 Svensson, Harry G. E., byråsekreterare. (Soc.-dem.)
 Nilsson, John Y. S., kommunalarbetare. (Komm.)
 Engström, E. S., byggnadsingenjör. (Soc.-dem.)

¹⁾ Efterträdde år 1959 Huss, E. J.

²⁾ Efterträdde år 1960 Ling, P. H.

Sjätte valkretsen

(Bromma, Västerleds och Spånga förs.).
(17 stadsfullmäktige.)

Antal giltiga röster vid 1958 års val 69,098:
socialdemokraterna 28,519 (7 pl.); högern 21,722
(5 pl.); folkpartiet 14,173 (4 pl.); kommunist-
terna 3,278 (1 pl.).

Anderson, Carl Albert, direktör, ordf. (Soc.-dem.)
Ahlén, A. E., civilingenjör. (Hög.)
Mårtens, G. H. M., direktör. (Folkp.)
Karlson, Tore E., ombudsman. (Soc.-dem.)
Lind, B., redaktör. (Hög.)
Aronson, S. A., direktör. (Soc.-dem.)
Helin, P. F., redaktör. (Folkp.)
Littmarck, Blenda M. V., redaktör. (Hög.)
Eeg-Olofsson, A. O. C., lektor. (Soc.-dem.)
Höglund, R. Gunhild Z., redaktör. (Soc.-dem.)
Blom, S. T. L., sekreterare. (Hög.)
Remens, Eva F., läroverksadjunkt, fru, 2:e vice
ordf. (Folkp.)
Svedendahl, C. G. A., disponent. (Soc.-dem.)
Edner, f. Lindholm, T. Margareta, fru. (Hög.)
Takman, J. O., socialläkare. (Komm.)
Winther, O. W. G., förste kanslisekreterare.
(Soc.-dem.)
Lönnqvist, F. O.-F., förste byråsekreterare.
(Folkp.)

Alfabetisk förteckning över stads- fullmäktige jämte uppgift om deras tjänstgöringstid.¹⁾

Agrenius, G. B., borgarråd. (II; hög.) 1946.
Ahlberg, Iris, intendent, fru. (V; soc.-dem.) 1956
21/7.
Ahlén, A. E., civilingenjör. (VI; hög.) 1938.
Ander, f. Eriksson, Elsa S., konsulent. (II; soc.-
dem.) 1946—1950, 1954.
Anderson, Carl Albert, direktör, ordf. (VI; soc.-
dem.) 1938.
Andersson, E. Olof, ingenjör. (IV; soc.-dem.)
1958.
Andersson, K. Gösta, öververkmästare. (V; soc.-
dem.) 1954.
Andersson, Sten S., sekreterare. (IV; soc.-dem.)
1951 17/s.
Aronson, S. A., direktör. (VI; soc.-dem.) 1950.

¹⁾ Årtal, resp. sist angivet årtal, anger bör-
jan av nuvarande tjänstgöringstid. För person,
som vid särskild röstsammanräkning på grund
av avgång utsetts till stadsfullmäktigt, anges
datum för ifrågakvarande röstsammanräkning. Då
datum icke är angivet, har tjänstgöringstiden bör-
jat, före år 1936 den 1 april (resp. slutat den
31 mars), fr. o. m. år 1938 den 1 okt. och
fr. o. m. år 1942 den 15 okt. Den romerska
siffran anger, inom vilken valkrets vederbörande
valts för innevarande valperiod.

Betr. partibeteckningar, se sid. 117.

SF

Arpstedt, K. H., brandmästare. (V; soc.-dem.)
1952 11/10.
Berglund, H. J., borgarråd. (V; soc.-dem.) 1950.
Blom, S. T. L., sekreterare. (VI; hög.) 1958.
Bratt, f. Friberg, Thyra A. E., bankkamrer. (III;
hög.) 1958.
Brodd, f. Lidén, Anna S., fru. (IV; soc.-dem.)
1950.
Böre, C. O. H., rådman. (II; hög.) 1958.
Carlberg, O. Ch., underinspektör. (I; folkp.)
1946.
Carlson, f. Olsson, Elna S. E., ombudsman. (V;
soc.-dem.) 1946—1950, 1958.
Carlson, K. Sören, personalchef. (II; soc.-dem.)
1950.
Carlsson, se även Karlsson.
Claesson, V. O., kassör. (II; soc.-dem.) 1954.
Dalgren, E. S. G., borgarråd. (V; folkp.) 1954.
Diesen, f. Westerberg, Ingrid E., fil. mag. (V;
hög.) 1954.
Dingertz, S. F., civilingenjör. (I; hög.) 1961.
Edner, f. Lindholm, T. Margareta, fru. (VI; hög.)
1958.
Eeg-Olofsson, A. O. C., lektor. (VI; soc.-dem.)
1950.
Engström, E. S., byggnadsingenjör. (V; soc.-
dem.) 1958.
Eriksson, Arthur W., metallarbetare. (V; soc.-
dem.) 1942—1946, 1948 7/s.
Eriksson, E. O. (Olle), ombudsman. (V; soc.-
dem.) 1950.
Erman, A. J. F. I., överförmyndare. (III; folkp.)
1950.
Eurén, A. R., redaktör. (II; komm.) 1945 20/1
—1950, 1954.
Fagerström, J. F. E., byggnadsingenjör. (II;
hög.) 1958.
Florén-Winther, Ethel H. D., föreståndarinna, fru.
(V; hög.) 1958.
Forsberg, K. W. G., förbundsordförande. (I;
soc.-dem.) 1952 22/s.
Forstling, f. Larsson, Ruth L., folkskollärare.
(II; folkp.) 1950—1954, 1961 1/1.
Frank, P. W., borgarråd. (I; folkp.) 1942.
Fridblom, K. E., komminister. (III; hög.) 1958.
Garpe, D. A. J., borgarråd. (II; soc.-dem.) 1958.
Gedin, H. C., ombudsman. (IV; soc.-dem.) 1958.
Gnosperius, B. O. T., e. o. kyrkoadjunkt. (I; hög.)
1958.
Göransson, C. G. E., förste ombudsman. (V; soc.-
dem.) 1935—1942, 1946.
Haglund, K. S., boktryckare. (V; hög.) 1954.
Hagstrand, f. Söderborg, Ulla, fru. (II; folkp.)
1954.
Hallerby, N. E., redaktör. (V; folkp.) 1950.
Hassler, N. H. Å., professor, 1:e vice ordf.
(III; hög.) 1931—1935, 1938.
Heckscher, f. Vickhoff, Anna Britta, fru. (II;
hög.) 1958.
Helin, P. F., redaktör. (VI; folkp.) 1958 18/1.
Hjerne, K. G., direktör. (V; folkp.) 1950.

SF

Holmblad, Margit E., förste kammarskrivare. (II; folkp.) 1949 ¹/₁.

Hudin, A. Greta, föreståndarinna. (I; soc.-dem.) 1942—1946, 1950.

Höglund, R. Gunhild Z., redaktör. (VI; soc.-dem.) 1958.

Ihrfors, A. C.-J., civilekonom. (III; hög.) 1961.

Johannesson, E. G. V., direktör. (III; soc.-dem.) 1938—1946, 1950—1951 ¹⁷/₃, 1958.

Johansson, S., direktör. (IV; hög.) 1958.

Johnsson, J. W., pastor. (III; folkp.) 1942.

Karlsson, Andreas, förbundsordförande. (IV; soc.-dem.) 1944 ¹¹/₁₁—1946, 1949 ¹⁴/₁₀.

Karlsson, G. Verner, stationsförmän. (I; soc.-dem.) 1927—1942, 1946.

Karlsson, Hans G. B., direktör. (IV; soc.-dem.) 1938—1942, 1947 ⁸/₂.

Karlsson, Tore E., ombudsman. (VI; soc.-dem.) 1950.

Karlsson, se även Carlsson.

Krokstedt, Astrid J. M., förste ombudsman. (I; hög.) 1950.

Kyling, K. F. F., borgarråd (IV; hög.) 1958.

Larson, Berta M., föreståndarinna. (IV; folkp.) 1946—1950, 1951 ⁸/₁₁.

Larsson, Emil W., föreståndare. (I; soc.-dem.) 1950.

Larsson, se även Wedberg-Larsson.

Lavett, E. G. A., disponent. (IV; hög.) 1958.

Leissner, T. A., byrådirektör. (I; hög.) 1958.

Lidgard, H. B. I., direktör. (III; hög.) 1954.

Lind, B., redaktör. (VI; hög.) 1950.

Littmarck, Blenda M. V., redaktör. (VI; hög.) 1958.

Ljung, A. J. H., överförmyndare. (I; soc.-dem.) 1932 ⁷/₁₀.

Lundbeck, Alice M., ombudsman. (III; hög.) 1954.

Lundgren, f. Hallberg, Ann-Margret, tf. byrådirektör (III; soc.-dem.) 1958.

Lönnqvist, F. O.-F., förste byråsekreterare. (VI; folkp.) 1948 ¹³/₃.

Malm, A. B., direktör. (I; folkp.) 1950.

Mehr, Hj. L., borgarråd. (II; soc.-dem.) 1950.

Molin, E. A., rektor. (II; hög.) 1958.

Mårtens, G. H. M., direktör. (VI; folkp.) 1935.

Nilsson, John Y. S., kommunalarbetare. (V; komm.) 1954.

Nordin, E. A., försäkringsdirektör. (III; folkp.) 1950—1958, 1959 ¹¹/₃.

Nordström, Margareta, hemhjälpkonsulent. (IV; folkp.) 1959 ²⁴/₃.

Nygren, H. G., typograf. (II; soc.-dem.) 1958.

Olsson, Knut M. G., redaktör. (V; komm.) 1942.

Ossbah, C. P., advokat. (III; hög.) 1927—1946, 1950.

Palme, E. R. C., direktör. (III; hög.) 1958.

Remens, Eva F., läroverksadjunkt, fru, 2:e vice ordf. (VI; folkp.) 1950.

Ronner, G. E., rektor. (I; soc.-dem.) 1950.

Setréus, I. M., kassör. (IV; soc.-dem.) 1950.

Sundström, E. T., borgarråd. (II; soc.-dem.) 1950.

Svedendahl, C. G. A., disponent. (VI; soc.-dem.) 1958.

Svensson, G. Valborg E., redaktör. (I; komm.) 1942.

Svensson, Harry G. E., byråsekreterare. (V; soc.-dem.) 1958.

Söderström, f. Hagberg, Vera M., fru. (II; soc.-dem.) 1938.

Takman, J. O., socialläkare. (VI; komm.) 1954.

Thörnlund, J. A. F., redaktör. (III; soc.-dem.) 1950.

Tiderman, G. E. F., ombudsman. (IV; komm.) 1942.

Tomson, R. V., f. d. borgarråd. (II; folkp.) 1941 ⁷/₆.

Waldemarson, A. V., redaktör. (IV; hög.) 1954.

Wallbom, f. Holmström, Harriet M., fru. (I; soc.-dem.) 1958.

Wanneryd, E. A. H., tulltjänsteman. (IV; Folkp.) 1960 ¹¹/₂.

Wedberg-Larsson, A. A. Elvira, fru. (IV; soc.-dem.) 1942.

Wennström, G. E., f. d. borgarråd. (I; soc.-dem.) 1954.

Vigedal, B. R., sekreterare. (IV; soc.-dem.) 1950.

Winther, O. W. G., förste kanslissekreterare. (VI; soc.-dem.) 1958.

Borgarråd, som icke är stadsfullmäktig.¹⁾

Thorsson, f. Bagger-Sjöbäck, Inga M.

Sekreterare (stadssekreterare).

Calmfors, S. H. (se sid. 130).

Beträffande stadskansliet i övrigt, se under stadskollegiet, sid. 124.

Stadsfullmäktiges valkommitté.

Enligt 17 § arbetsordningen för stadsfullmäktige utse fullmäktige vid tjänstgöringsårets första sammanträde en valkommitté med uppdrag att upprätta och till fullmäktige ingiva förslag till de under tjänstgöringsåret ävensom vid nästföljande års första sammanträde förekommande val med undantag av dels val av stadsfullmäktiges presidium, stadskollegium, ordförande och vice ordförande i stadskollegiet, borgarråd samt stadsfullmäktiges sekreterare, dels och rådmansval.

Valkommittén består av nio ledamöter för vilka utses lika många suppleanter. Om så äskas av behörigt antal väljande, skall vid valet proportionellt valsystem användas.

Valkommittén väljer inom sig ordförande och vice ordförande.

¹⁾ Borgarråd, som icke är stadsfullmäktig, skall närvara vid fullmäktiges sammanträden och äger därvid att deltaga i överläggningarna och framställa förslag samt få sin mening antecknad i protokollet men ej att deltaga i besluten.

Då val, som tillhör kommitténs beredning, skall av fullmäktige företagas, åligger det stadskansliet att i god tid dessförinnan härom underätta kommittén. Valkommitténs förslag jämte skiljaktiga meningar, där sådana förekommit, överlämnas till stadsfullmäktige i form av tryckta valseddlar och få ej åtföljas av annat yttrande. Valseddlar skola för att bli gällande vara enkla, slutna och fria från all tvetydighet i fråga om personernas namn ävensom från oriktighet i avseende å deras antal. Om valseddlar vid proportionella val gälla särskilda bestämmelser.

Senaste val ägde rum den 15 oktober 1960 för tiden till den 15 oktober 1961.

Ledamöter.

- *Anderson, Carl Albert, direktör, ordf.
- *Ossbahr, C. P., advokat, vice ordf.
- *Ljung, A. J. H., överförmyndare.
- *Lönngvist, F. O.-F., förste byråsekreterare.
- *Eriksson, Arthur W., metallarbetare.
- *Krokstedt, Astrid J. M., förste ombudsman.
- *Wedberg-Larsson, A. A. Elvira, fru.
- *Larson, Berta M., föreståndarinna.
- *Andersson, Sten S., sekreterare.

Suppleanter.

- *Brodd, f. Lidén, Anna S., fru.
- *Diesen, f. Westerberg, Ingrid E., fil. mag.
- *Andersson, K. Gösta, öververkmästare.
- *Carlberg, O. Ch., underinspektör.
- *Claesson, V. O., kassör.
- *Leissner, T. Å., byrådirektör.
- *Larsson, Emil W., föreståndare.
- *Nordin, E. A., försäkringsdirektör.
- *Hudin, A. Greta, föreståndarinna.

Sekreterare (2,184 kr.).

Moberg, A. G. H., sekreterare (se sid. 132).

Stadsfullmäktiges kommitté för utskänkings- och utminuteringsärenden.

(Utskänkningskommittén.)

Stadskansliet, stadshuset, 1 tr. (Pa: Fack, Sth 1); kommitténs ordförande träffas efter överenskommelse per telefon 60 48 60 (omkr. kl. 18).

Stadsfullmäktige beslöt den 25 mars 1907 utse en kommitté av sju ledamöter med uppdrag att granska och avgiva yttranden över ansökningar om tillstånd att utskänka vin och öl samt om ombyte av lokal för sådan utskänkning. Redan påföljande år utökades antalet ledamöter till nio, varigenom en fördelning möjliggjordes medlemmarna emellan av stadens polisvaktstrikt, så att varje ledamot fick ett distrikt att inspektera. Kommittén, som sedermera fick namnet utskänkningskommittén, har med åren fått sina arbetsuppgifter väsentligt utökade i

samband med en på sociala skäl grundad skärpt kontroll från det allmänns sida över kaféanläggningen. Om så äskas av behörigt antal väljande, skall vid valet av ledamöter i kommittén proportionellt valsystem användas.

Enligt k. ölförsäljningsförfordningen den 28 maj 1954 — som den 1 oktober 1955 ersatte 1919 års lagstiftning i ämnet — skall överståthållarämbetet inhämta yttrande av stadsfullmäktige över ansökningar om tillstånd till utminuter (avhållningsförsäljning) av öl eller årsutskänkning av öl. Fullmäktige kunna dock jämlikt stadgande i samma förordning uppdraga åt kommunalt organ eller särskilt utsedda personer att i fullmäktiges ställe avgiva yttrande i ölförsäljningsärenden. Med stöd härav beslöt stadsfullmäktige den 21 mars 1955 uppdraga åt utskänkningskommittén att å fullmäktiges vägnar avgiva sådana yttranden, dock med skyldighet för kommittén att, om någon av kommitténs ledamöter så påkallar, hänskjuta avgörandet till stadskollegiet. Den 30 mars 1955 beslöt även nykterhetsnämnden uppdraga åt kommittén att avgiva eljest på nämndens ankommande yttranden ifråga om avhållningsförsäljning och utskänkning.

Hos utskänkningskommittén är anställd en sekreterare och inspektör, som biträder kommittén med inspektioner, värderingar av kaféerörelser m. m.

Stadsfullmäktige utsågo den 8 december 1960 nio ledamöter i kommittén för år 1961.

Ledamöter.

- *Arpstedt, K. H., brandmästare, stadsfullm. (inspekterar tionde och elfte polisvaktstrikten);
- *Carlberg, O. Ch., underinspektör, stadsfullm. (inspekterar andra polisvaktstriktet);
- *Carlson, f. Olsson, Elna S. E., ombudsman, stadsfullm., vice ordf. (inspekterar åttonde polisvaktstriktet);
- *Hedellius, A. Hj., lektor, ordf. (inspekterar första polisvaktstriktet);
- *Jonsson, S. E., murare (inspekterar femte polisvaktstriktet);
- *Löfberg, A. E., personalkonsulent (inspekterar tredje och sjätte polisvaktstrikten);
- *Nilsson, F. V., förste kriminalassistent (inspekterar sjunde polisvaktstriktet);
- *Ståhlbrand, H. M., frisörmästare (inspekterar nionde polisvaktstriktet);
- *Wiklund, S. A. D., byrådirektör (inspekterar fjärde polisvaktstriktet).

Sekreterare och inspektör

(3,924 + 5,784 kr.).

Stenberg, G. E., statstopograf; träffas per tel. 60 71 00 (bostaden); mottagning i stadshuset tisdagar och fredagar 16,30—17,30, t. 54 05 00 (växel).

SF Stadsfullmäktiges delegerade för avgivande av yttranden över ansökningar om tillfällig utskänkning av rusdrycker.

Efter framställning från överståthållarämbetet beslöt stadsfullmäktige den 4 december 1950 att uppdraga åt en särskild delegation, bestående av stadskollegiets ordförande, utskänkningskommitténs ordförande och nykterhetsnämndens ordförande med resp. vice ordförande som ersättare, att å fullmäktiges vägnar avgiva yttrande över ansökningar från (systembolaget) detaljhandelsbolaget om tillstånd till tillfällig utskänkning av rusdrycker (jfr Utl. 1950: nr 395).

Delegerade.

Aronson, S. A., direktör, stadskollegiets ordf.
Hedelius, A. Hj., lektor, utskänkningskommitténs ordf.

Lundgren, f. Hallberg, Ann-Margret, tf. byrådirektör, stadsfullm., nykterhetsnämndens ordf.

Ersättare.

Wennström, G. E., f. d. borgarråd, stadsfullm., stadskollegiets vice ordf.

Carlson, f. Olsson, Elna S. E., ombudsman, stadsfullm., utskänkningskommitténs vice ordf.
Nilsson, F. V., förste kriminalassistent, nykterhetsnämndens vice ordf.

Betr. ledamöter i rådgivande nämnd jämlikt 1955 års rusdrycksförsäljningsförfordning, se sid. 627.

Sammanslutningar bland stadsfullmäktige.

Socialdemokratiska stadsfullmäktigegruppen.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 45.

Styrelse.

Anderson, Carl Albert, direktör, vice ordf.;
Andersson Sten S., sekreterare, sekr.; **Karlsson, Hans G. B.**, direktör; **Ljung, A. J. H.**, överförmyndare; **Mehr, Hj. L.**, borgarråd, ordf.; **Setréus, I. M.**, kassör; **Söderström, f. Hagberg, Vera M.**, fru.

Suppleanter: **Aronson, S. A.**, direktör; **Carlson, K. Sören**, personalchef; **Wedberg-Larsson, A. A. Elvira**, fru.

Medlemmar.

Ahlberg, Iris, intendent, fru; **Ander, f. Eriksson, Elsa S.**, konsulent; **Anderson, Carl Albert**, direktör; **Andersson, E. Olof**, ingenjör; **Andersson, K. Gösta**, öververkmästare; **Andersson, Sten S.**, sekreterare; **Aronson, S. A.**, direktör;

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under partibeteckningen »Arbetarepartiet-Socialdemokraterna».

Arpstedt, K. H., brandmästare; **Berglund, H. J.**, borgarråd; **Brodd, f. Lidén, Anna S.**, fru; **Carlson, f. Olsson, Elna S. E.**, ombudsman; **Carlson, K. Sören**, personalchef; **Claesson, V. O.**, kassör; **Eeg-Olofsson, A. O. C.**, lektor; **Engström, E. S.**, byggnadsingenjör; **Eriksson, Arthur W.**, metallarbetare; **Eriksson, E. O. (Olle)**, ombudsman; **Forsberg, K. W. G.**, förbundsordförande; **Garpe, D. A. J.**, borgarråd; **Gedin, H. C.**, ombudsman; **Göransson, C. G. E.**, förste ombudsman; **Hudin, A. Greta**, föreståndarinna; **Höglund, R. Gunhild Z.**, redaktör; **Johannesson, E. G. V.**, direktör; **Karlsson, Andreas**, förbundsordförande; **Karlsson, G. Verneer**, stationsförman; **Karlsson, Hans G. B.**, direktör; **Karlson, Tore E.**, ombudsman; **Larsson, Emil W.**, föreståndare; **Ljung, A. J. H.**, överförmyndare; **Lundgren, f. Hallberg, Ann-Margret**, tf. byrådirektör; **Mehr, Hj. L.**, borgarråd; **Nygren, H. G.**, typograf; **Ronner, G. E.**, rektor; **Setréus, I. M.**, kassör; **Sundström, E. T.**, borgarråd; **Svedendahl, C. G. A.**, disponent; **Svensson, Harry G. E.**, byråsekreterare; **Söderström, f. Hagberg, Vera M.**, fru; **Thörnlund, J. A. F.**, redaktör; **Wallbom, f. Holmström, Harriet M.**, fru; **Wedberg-Larsson, A. A. Elvira**, fru; **Wennström, G. E.**, f. d. borgarråd; **Vigedal, B. R.**, sekreterare; **Winther, O. W. G.**, förste kanslisekreterare.

Stadsfullmäktiges högergrupp.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 29.

Styrelse.

Agrenius, G. B., borgarråd, ordf.; **Böre, C. O. H.**, rådmän; **Krokstedt, Astrid J. M.**, förste ombudsman; **Lidgard, H. B. I.**, direktör, sekr.; **Lind, B.**, redaktör, vice ordf.

Medlemmar.

Agrenius, G. B., borgarråd; **Ahlén, A. E.**, civilingenjör; **Blom, S. T. L.**, sekreterare; **Bratt, f. Friberg, Thyra A. E.**, bankkamrer; **Böre, C. O. H.**, rådmän; **Diesen, f. Westerberg, Ingrid E.**, fil. mag.; **Dingertz, S. F.**, civilingenjör; **Edner, f. Lindholm, T. Margareta**, fru; **Fagerström, J. F. E.**, byggnadsingenjör; **Florén-Winther, Ethel H. D.**, föreståndarinna, fru; **Fridblom, K. E.**, komminister; **Gnospius, B. O. T.**, e. o. kyrkoadjunkt; **Haglund, K. S.**, boktryckare; **Hassler, N. H. A.**, professor; **Heckscher, f. Viekhoff, Anna Britta**, fru; **Thörns, A. C. J.**, civilekonom; **Johansson, S.**, direktör; **Krokstedt, Astrid J. M.**, förste ombudsman; **Kyling, K. F. F.**, borgarråd; **Lavett, E. G. A.**, disponent; **Leissner, T. A.**, byrådirektör; **Lidgard, H. B. I.**, direktör; **Lind, B.**, redaktör; **Littmarck,**

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under partibeteckningen »Högerpartiet».

Blenda M. V., redaktör; **Lundbeck**, Alice M., ombudsman; **Molin**, E. A., rektor; **Ossbahr**, C. P., advokat; **Palme**, E. R. C., direktör; **Waldemarson**, A. V., redaktör.

Folkpartiets stadsfullmäktige-grupp.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 20.

Styrelse.

Dalgren, E. S. G., borgarråd, ordf.; **Frank**, P. W., borgarråd, vice ordf.; **Hagstrand**, f. Söderborg, Ulla, fru; **Hallerby**, N. E., redaktör; **Hjerne**, K. G., direktör; **Mårtens**, G. H. M., direktör.

Medlemmar.

Carlberg, O. Ch., underinspektör; **Dalgren**, E. S. G., borgarråd; **Erman**, A. J. F. I., överförmyndare; **Forsling**, f. Larsson, Ruth L., folkskollärare; **Frank**, P. W., borgarråd; **Hagstrand**, f. Söderborg, Ulla, fru; **Hallerby**, N. E., redaktör; **Helin**, P. F., redaktör; **Hjerne**, K. G., direktör; **Holmblad**, Margit E., förste kammar skrivare; **Johnsson**, J. W., pastor; **Larson**, Berta

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under partibeteckningen »Folkpartiet».

M., föreståndarinna; **Lönnqvist**, F. O.-F., förste byråsekreterare; **Malm**, A. B., direktör; **Mårtens**, G. H. M., direktör; **Nordin**, E. A., försäkringsdirektör; **Nordström**, Margareta, hemhjälpsskolskylant; **Remens**, Eva F., läroverksadjunkt, fru; **Tomson**, R. V., f. d. borgarråd; **Wanneryd**, E. A. H., tulltjänsteman.

Kommunistiska stadsfullmäktige-gruppen.¹⁾

Gruppens medlemsantal är 6.

Styrelse.

Eurén, A. R., redaktör, sek.; **Olsson**, Knut M. G., redaktör, ordf.; **Svensson**, G. Valborg E., redaktör.

Medlemmar.

Eurén, A. R., redaktör; **Nilsson**, John Y. S., kommunalarbetare; **Olsson**, Knut M. G., redaktör; **Svensson**, G. Valborg E., redaktör; **Takman**, J. O., socialläkare; **Tiderman**, G. E. F., ombudsman.

¹⁾ Gruppen omfattar de stadsfullmäktige, som valts under partibeteckningen »Kommunistiska partiet».

Stadskollegiet i Stockholm.

Stadskollegiet.

*Stadshuset, 1 tr. (Pa: Fack, Sth 1);
t. 54 05 00 (växel).*

*Stadskollegiet sammanträder i regel varje
onsdag kl. 15.30.*

Enligt 1862 års kommunalförordning ålåg förberedandet av ärendena hos stadsfullmäktige ett beredningsutskott, bestående av stadsfullmäktiges ordförande och vice ordförande samt tio ledamöter med tio suppleanter, utsedda för ett år i sänder av och bland fullmäktige. Utskottet hade att med uppmärksamhet följa förvaltningen av stadens angelägenheter i alla riktningar, till stadsfullmäktige göra framställningar och förslag, som i ett eller annat hänseende härav kunde föranledas, till föredragning bereda alla de ärenden för övrigt, i vilka stadsfullmäktige skulle meddela utlåtanden eller beslut, samt å stadsfullmäktiges vägnar företrädarvis övervaka verkställigheten av fullmäktiges beslut. Den centrala ledningen av stadens förvaltning kom härvid efter hand att påvåla utskottet, men allt eftersom den kommunala förvaltningsorganisationen växte ut, visade sig denna anordning behäftad med väsentliga brister. Sammansatt av på kort tid valda, oavlönade personer, vilka endast i den utsträckning, deras övriga sysselsättningar medgävo, kunde ägna sig åt arbetet inom utskottet, var detta icke rustat att omhändera ledningen av förvaltningsarbetet med den målmedvetenhet och det sammanhang mellan beslut vid skilda tidpunkter eller åtgärder inom olika förvaltningsgrenar, som den allt mer omfattande kommunala verksamheten krävde. Dessutom framträdde allt mer önskvärdheten av en viss centralisation av förvaltningsmyndigheternas arbete hos ett särskilt, permanent organ, som under ansvar hade att leda detta ur allmänna kommunalpolitiska synpunkter än dem fackmyndigheterna företrädde.

Motiverade av bl. a. dylika betraktelser framkommo efter sekelskiftet åtskilliga förslag till omläggning av huvudstadens kommunala förvaltning. Då emellertid någon enighet ej kunde nå som grunderna för problemets lösning, beordrigade stadsfullmäktige år 1912 beredningsutskottet att åt lämplig person uppdraga att framlägga förslag till omorganisation av Stockholms kommunalförvaltning. Uppdraget lämnades till bankdirektören P. R. Rabe, som avgav sitt förslag år 1914. Enligt detta skulle bl. a. de högre förvaltningscheferna, åt vilka större självständighet och befogenhet föreslogs, med ytteranderätt närvara vid stadsfullmäktiges sammanträden och vara inför dem ansvariga, förvaltningsärendena rationellt omgrupperas, beredningsutskottet avskaffas och den administra-

tiva ledningen handhas av en stadssekreterare, som till sitt biträde skulle ha ett stadskansli med högt kvalificerade, föredragande sekreterare, vilka skulle bestrida sekreteraregöromålen i samtliga styrelser; den finansiella ledningen skulle däremot överflyttas till drätselnämnden, som skulle ombildas till en ren finansstyrelse. Då emellertid de hörda myndigheterna hyste delade meningar om lämpligheten av att genomföra hela det av Rabe avgivna förslaget oförändrat och i ett sammanhang, uppdrogo stadsfullmäktige år 1917 åt en kommitté att på grundval av detsamma och däröver avgivna ytterändringar till inrättande av finans- och fastighetsstyrelser. Kommittén, som först avgav förslag om upprättande av en fastighetsnämnd, fann sig senare föranlåten att upptaga hela frågan om en stadsregering och framlade år 1919 förslag till den centrala stadsförvaltningens omorganisation. Detta förslag, som i fråga om den perifera förvaltningen i stort sett anslöt sig till det av Rabe uppgjorda förslaget men beträffande beredningsutskottets omorganisation följde helt andra linjer, godkändes i allt väsentligt av stadsfullmäktige den 16 juni 1919 och låg till grund för ändringarna i kommunalförordningen för Stockholm den 14 februari 1920. Den nya organisationen hade ytterligare utformats i de nya instruktioner för stadskollegiet och stadens nämnder, som trädde i tillämpning den 1 april 1920.

Det forna beredningsutskottet blev nu ersatt av stadskollegiet, som hade till uppgift att å stadsfullmäktiges vägnar leda förvaltningen av stadens angelägenheter.

Stadskollegiet utgjordes fram till år 1940 av stadsfullmäktiges ordförande och båda vice ordförande, minst tre, högst sex borgarråd samt ytterligare nio ledamöter, för vilka sistnämnda ersättare skulle finnas till lika antal. Stadsfullmäktiges ordförande och båda vice ordförande innehade enahanda befattningar i stadskollegiet (presidiet). Borgarråden valdes av stadsfullmäktige, inom eller utom fullmäktige, för en tid av sex år. De övriga nio ledamöterna samt deras ersättare valde stadsfullmäktige bland sig årligen å första sammanträdet för tjänstgöringsåret, som då ägde rum i april.

Efter hand som erfarenheter vunnos av den nya organisationen gjorde sig önskemål om ändringar i delar av den allt starkare gällande. Sedan en av stadskollegiet för utredning av hithörande frågor tillsatt kommitté år 1939 avgivit betänkande med förslag till viss omorganisation av den centrala kommunalförvaltningen framlade stadskollegiet samma år ett reviderat omorganisationsförslag, vilket av stadsfullmäktige godkändes i princip den 15 juni 1939. Efter förslag av stadsfullmäktige den 20 december 1939 och beslut av riksdagen utfärdade k. m:t den 21 mars 1940 de författningar, vari-

genom bl. a. stadskollegiet erhöj sin nu gällande organisation samt borgarrädsberedningen tillkom.

Tillkomsten av 1957 års kommunallag för Stockholm innebar med avseende på bestämmelserna rörande stadskollegiets organisation blott obetydliga ändringar. Stadskollegiets uppgifter blevo också i huvudsak oförändrade. Dock ha kollegiets uppgifter i 1957 års kommunallag givits en avfattning, som starkare än tidigare understryker kollegiets ställning som stadens styrelse och dess primära ansvar för verkställigheten av stadsfullmäktiges beslut.

Stadskollegiet skall i egenskap av kommunens styrelse leda förvaltningen av stadens angelägenheter och ha inseeende över övriga nämnders verksamhet. Kollegiet skall med uppmärksamhet följa de frågor, som kunna inverka på stadens utveckling och ekonomiska ställning, samt hos stadsfullmäktige och övriga nämnder ävensom hos andra myndigheter göra de framställningar, som finnas påkallade. Stadskollegiet har vidare: a) att med iakttagande av vad därom i kommunallagen för Stockholm stadgas, bereda de ärenden, som skola förekomma till behandling hos stadsfullmäktige; b) att ombesörja verkställighet av stadsfullmäktiges beslut, i den mån ej verkställigheten uppdragits åt annan; c) att självt eller genom ombud föra stadens talan i alla mål och ärenden, där detta icke på grund av lag eller stadsfullmäktiges beslut ankommer på annan; samt d) att i övrigt fullgöra de uppdrag, som av stadsfullmäktige överlämnas till kollegiet. Stadskollegiet har också att taga befattning med de ärenden, vilkas handläggning enligt särskilda författningar eller stadsfullmäktiges beslut ankommer på kollegiet. Kollegiet äger att från stadens övriga nämnder samt dess beredningar och befattningshavare infordra de yttranden och upplysningar, som erfordras för fullgörande av kollegiets uppgifter. Stadskollegiet äger också att åt viss nämnd uppdraga verkställighet och förvaltning i sådan stadens angelägenhet, vars handläggning icke enligt gällande författning eller stadsfullmäktiges beslut tillhör särskild nämnd. I alla viktigare ekonomiska ärenden, särskilt beträffande förvärf eller avyttring av fast egendom samt nämndernas förslag till utgifts- och inkomstater, skall drätselnämndens yttrande inhämtas. Varje kollegiets utlåtande skall jämte därifrån skiljaktiga meningar befordras till trycket i fortlöpande nummerordning för året (Stadskollegiets utlåtanden och memorial). Ett exemplar därav skall överlämnas till envar av stadsfullmäktige. Kollegiet brukar därjämte låta i särskild serie trycka sådana till ärendena hörande handlingar, som anses böra komma till stadsfullmäktiges kännedom (Bihang till stadskollegiets utlåtanden och memorial).

Stadskollegiet har enligt särskilda av stadsfullmäktige fattade beslut att utse ledamöter och suppleanter i vissa institutioner, däribland storstockholmsdelegationen.

Stadskollegiet består av tolv ledamöter, som

jämte tolv suppleanter årligen väljas av och bland stadsfullmäktige vid fullmäktiges första sammanträde under tjänstgöringsåret, d. v. s. den 15 oktober eller om denna dag är söndag påföljande dag, för tiden intill nästa val. Om så äskas av behörigt antal väljande, skall vid valet proportionellt valsätt användas. Stadsfullmäktige, som är borgarråd eller chef för något till kommunalförvaltningen hörande verk, får ej utses till ledamot eller suppleant i stadskollegiet. Har ledamot anmält förfall till sammanträde med stadskollegiet, skall suppleant kallas att tjänstgöra vid sammanträdet. Avgår ledamot som utsetts vid proportionellt val, inkallas till ledamot den suppleant, som enligt den mellan suppleanterna bestämda ordningen bör inträda. Avgår annan ledamot, anställes fyllnadsval för den återstående delen av tjänstgöringstiden.

Ordförande och vice ordförande i kollegiet väljas av stadsfullmäktige bland kollegiets ledamöter, likaledes vid första sammanträdet under tjänstgöringsåret. Till sådan befattning får icke utses ordföranden eller någon av vice ordförandena i stadsfullmäktige. Fullmäktiges ordförande och båda vice ordförande äga, även om de icke äro ledamöter av stadskollegiet, öfvervara kollegiets sammanträden och deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Stadskollegiets ordförande tillkommer att å kollegiets vägnar ha inseeende över förvaltningen av stadens angelägenheter. För fullgörande av sitt uppdrag äger han infordra yttranden och upplysningar från stadens nämnder, beredningar och befattningshavare. Han handlägger ärenden rörande ordningen vid stadskollegiets sammanträden samt övar inseeende över arbetets gång inom kollegiet. För varje sammanträde har han att låta upprätta föredragningslista. Ordföranden åtnjuter i denna sin egenskap årsarvode, som bestämmes av stadsfullmäktige. Även kollegiets vice ordförande har av fullmäktige tillerkänts årsarvode.

De ärenden, som ankomma på stadskollegiets handläggning, föredragas i kollegiet av vederbörande borgarråd, där ej annan ordning beslutas för visst ärendes föredragning. Borgarråden skola närvara vid stadskollegiets sammanträden och äga deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Beträffande borgarråden i övrigt, se sid. 127.

Stadskollegiet biträdes vid fullgörandet av sina uppgifter av stadskansliet, där chefskapet utövas av borgarrädsberedningens ordförande. Som stadskollegiets sekreterare tjänstgör stadssekreteraren. Under stadskollegiet lyda stadskansliet och statistiska kontoret.

Författningar. Kommunallag för Stockholm 1 mars 1957, med ändr. (Kf 1957: nr 66, 1959: nr 36, 76). Reglemente för stadskollegiet och borgarrädsberedningen i Stockholm, fastställt av k. m. t. 20 dec. 1957 (Kf 1957: nr 67). Ändrad rotelindelning för borgarrådens föredragningskyldighet, fastställd av stadskollegiet 16 okt. 1958 (Kf 1958: nr 29).

Stat år 1961. (Se sid. 117.)

SK

Stadskollegiet.

Ordförande

(12,000 kr. utan tillägg).

*Aronson, S. A., direktör; t. 54 05 00 (växel);
mottagningstid: efter överenskommelse per
telefon.

Vice ordförande

(6,000 kr. utan tillägg).

*Wennström, G. E., f. d. borgarråd.

Övriga ledamöter.

- *Ljung, A. J. H., överförmyndare.
- *Ahlén, A. E., civilingenjör.
- *Söderström, f. Hagberg, Vera M., fru.
- *Mårtens, G. H. M., direktör.
- *Karlsson, Hans G. B., direktör.
- *Lind, B., redaktör.
- *Erman, A. J. F. I., överförmyndare.
- *Diesen, f. Westerberg, Ingrid E., fil. mag.
- *Karlsson, G. Verner, stationsförmän.
- *Haglund, K. S., boktryckare.

Suppleanter.¹⁾

- *Carlson, K. Sören, personalchef.
- *Waldemarson, A. V., redaktör.
- *Göransson, C. G. E., förste ombudsman.
- *Hjerne, K. G., direktör.
- *Wedberg-Larsson, A. A. Elvira, fru.
- *Lundbeck, Alice M., ombudsman.
- *Thörnlund, J. A. F., redaktör.
- *Nordin, E. A., försäkringsdirektör.
- *Lidgard, H. B. I., direktör.
- *Forsberg, K. W. G., förbundsordförande.
- *Andersson, Sten S., sekreterare.
- *Palme, E. R. C., direktör.

Sekreterare.

CaImfors, S. H., stadssekreterare (se sid. 130).

¹⁾ Enligt stadsfullmäktiges beslut vid valet skall för suppleanternas inträde till tjänstgöring gälla den ordningen, att vid hinder för någon av ordföranden och vice ordföranden samt ledamöterna Ljung, Söderström, Hans Karlsson och Verner Karlsson följande suppleanter skola hava företräde, nämligen Sören Carlson, Göransson, Wedberg-Larsson, Thörnlund, Forsberg och Sten Andersson; att vid hinder för någon av ledamöterna Ahlén, Lind, Diesen och Haglund följande suppleanter skola hava företräde, nämligen Waldemarson, Lundbeck, Lidgard och Palme, att vid hinder för någon av ledamöterna Mårtens och Erman följande suppleanter skola hava företräde, nämligen Hjerne och Nordin, samt att av flera suppleanter av samma parti den skall hava företräde, vars namn blivit tidigare uppfört.

Borgarrådsberedningen.

*Borgarrådsberedningen sammanträder
i regel torsdagar kl. 14.*

(Ang. historiska uppgifter, se sid. 124.)

Stadsfullmäktige välja vid första sammanträdet för tjänstgöringsåret det år, då val av stadsfullmäktige ägt rum, borgarråd för en tid av fyra år och till det antal som fullmäktige bestämma. Till borgarråd må allenast utses personer med synnerlig insikt och erfarenhet i kommunala förvaltningsfrågor eller eljest i allmänna värv. Vid val av borgarråd skall, där så äskas eller omröstning begäres, anställas särskilt val av varje borgarråd.

Borgarråd åligger att i enlighet med den rotelindelning, som av stadskollegiet fastställes, i kollegiet föredraga de ärenden, vilka ankomma på stadskollegiets handläggning. Borgarråd äger utan föregående föredragning i stadskollegiet från vederbörande nämnder, beredningar och befattningshavare infordra de upplysningar och yttranden, som för beredning av ärenden, hörande till hans arbetsområde, finnas erforderliga. Borgarråden skola närvara vid stadskollegiets sammanträden och äga deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

Borgarråden bilda gemensamt *borgarrådsberedningen* med uppgift att bereda de ärenden, som skola i stadskollegiet föredragas av borgarråd ävensom att i övrigt ävägbringa planmässighet i utredningsarbetet och verka för enhetlighet inom förvaltningen. Därest borgarråd vid föredragning av ärende i borgarrådsberedningen tillkännager från föredragandens förslag avvika mening, skall vid föredragning av ärendet i stadskollegiet anmälas, vad i borgarrådsberedningen mot förslaget anförts. Berör ärende två eller flera borgarråds förvaltningsområden, äger beredningen avgöra på vem av borgarråden föredragningen skall ankomma.

Stadsfullmäktige utse, sedan val av borgarråd skett, ett av borgarråden att under den bestämda tjänstgöringstiden såsom ordförande leda borgarrådsberedningens arbete. Borgarrådsberedningens ordförande åligger att med uppmärksamhet följa ärenden av större vikt, att hålla stadskollegiets ordförande underrättad om dylika ärenden samt att ombesörja kallelse och upprättande av föredragningslista till beredningens sammanträden. Borgarrådsberedningens ordförande skall i stadskollegiet föredraga förslag till utdebitering av allmän kommunalskatt samt till stadens utgifts- och inkomststat ävensom ärenden rörande stadskansliet och statistiska kontoret. Borgarrådsberedningen utser inom sig vice ordförande för ett år i sänder. Åro både ord föranden och vice ordföranden hindrade att närvara, utser beredningen inom sig ordförande för tillfället. Stadssekreteraren skall närvara vid beredningens sammanträden.

Föredragande borgarråds förslag skall, där

det avviker från stadskollegiets beslut, alltid intagas i kollegiets protokoll. Där borgarrådsberedningens ordförande uttalar från kollegiets beslut avvikande mening, skall hans mening likaledes antecknas till protokollet.

Avgård borgarråd före den bestämda tjänstgöringstidens utgång skall befattningen, så snart ske kan, återbesättas. Den sålunda valde tjänstgör under den tid som återstår för den avgångne. För tiden intill dess nytt val skett ävensom vid tjänstledighet för borgarråd äger stadskollegiet förordna vikarie å befattningen.

Ordföranden i borgarrådsberedningen skall tillika vara ordförande i drätselnämnden. Stadskollegiet utser bland borgarråden ordförande i följande stadens nämnder, nämligen direktionen för upp-
bördsväsendet, lönenämnden, personalutbildningsnämnden, fastighetsnämnden, styrelsen för hyresnämndernas centralkansli, gatunämnden, kyrkogårdsnämnden, idrotts- och friluftsstyrelsen, civilt försvarsnämnden, industriverksstyrelsen, hamnstyrelsen, slakthus- och saluhallstyrelsen, rätts- och polisdirektionen, socialnämnden, barnavårdsnämnden, pensionsnämndsdelegerade, centralstyrelsen för undervisning och vård av psykiskt efterblivna, skoldirektionen, yrkesskolstyrelsen, biblioteksnämnden, arkivnämnden, museinämnden, sjukvårdsstyrelsen, hälsovårdsnämnden, folk-
tandvårdsstyrelsen, byggnadsnämnden och delegationen för stor-stockholmsfrågor. Vid val av ordförande i nämnder skall stadskollegiet taga hänsyn till gällande fördelning av borgarrådens föredragningsskyldighet. Har någon blivit förordnad av kollegiet att i borgarråds ställe uppehålla hans tjänst, utövar han jämväl dennes befattning såsom ordförande i nämnd. Borgarråd, som av stadskollegiet valts till ordförande i nämnd, tjänstgör i sådan egenskap intill dess han avgår från borgarrådsbefattningen. Förändras fördelningen av borgarrådens föredragningsskyldighet, äger dock stadskollegiet besluta, att ordförandeuppdraget skall upphöra tidigare.

Borgarråd, som icke är stadsfullmäktigt, skall närvara vid stadsfullmäktiges sammanträden och äger därvid att delta i överläggningarna och framställa förslag samt få sin mening antecknad i protokollet men ej att delta i besluten.

Stadsfullmäktige valde den 15 oktober 1958 nio borgarråd för tiden intill stadsfullmäktiges sammanträde den 15 oktober 1962. Antalet rotlar utgör sålunda för närvarande nio mot under åren 1920—1940 sex, åren 1940—1946 sju och åren 1946—1954 åtta. Rotelindelningen har av stadskollegiet fastställts att tills vidare vara följande: I Drätselroteln; II Personalroteln; III Fastighetsroteln; IV Trafik- och stadsbyggnadsroteln; V Industreroteln; VI Socialroteln; VII Kulturoteln; VIII Sjukvårdsroteln; IX Stor-stockholmsroteln.

Med befattningen som borgarråd får icke utan stadsfullmäktiges medgivande förenas annan befattning i statens eller kommunens tjänst eller annat jämförligt allmänt eller enskilt uppdrag.

Författningar. Kommunallag för Stockholm 1 mars 1957, med ändr. (Kf 1957: nr 66, 1959: nr 36, 76). Reglemente för stadskollegiet och borgarrådsberedningen i Stockholm, fastställt av k. m:t 20 dec. 1957 (Kf 1957: nr 67). Andrad rotelindelning för borgarrådens föredragningsskyldighet, fastställd av stadskollegiet 16 okt. 1958 (Kf 1958: nr 29). Tjänstereglemente för borgarråd, antaget av SF 22 mars 1948, med ändr. (Kf 1960: nr 53). Pensionsreglemente för borgarråd, antaget av SF 17 dec. 1951, med ändr. (Kf 1959: nr 66).

Borgarrådsberedningen.

Samtliga borgarråd.

Ordförande.

Mehr, Hj. L. (se nedan).

Borgarråd

(80,868 kr.).

Mehr, Hj. L., stadsfullm. (rotel I, drätselroteln: ledningen av borgarrådsberedningen; ärendenas prövning ur finansiell synpunkt, drätsel förvaltningen; ärenden rörande upp-
bördsväsendet; finansiella frågor och taxefrågor beträffande Aktiebolaget Stockholms Spårvägar; allmänt administrativa ärenden). Ordf. i drätselnämnden samt direktionen för upp-
bördsväsendet; mottagning: stadshuset, 2 tr.; t. 54 05 00 (växel); vardagar efter överenskommelse.

Sundström, E. T., stadsfullm. (rotel II, personalroteln: ärenden rörande stadens anställda). Ordf. i lönenämnden samt personalutbildningsnämnden; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. 54 05 00 (växel); vardagar efter överenskommelse.

Frank, P. W., stadsfullm. (rotel III, fastighetsroteln: mark- och fastighetspolitik; bostadspolitiska och andra ärenden tillhörande fastighetsnämndens och hyresnämndernas verksamhetsområden). Ordf. i fastighetsnämnden samt styrelsen för hyresnämndernas centralkansli; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. 54 05 00 (växel); vardagar efter överenskommelse.

Berglund, H. J., stadsfullm. (rotel IV, trafik- och stadsbyggnadsroteln: trafikärenden i allmänhet; gatunämnings-, park- och renhållningsväsen; kyrkogårdsväsen; ärenden rörande idrott och friluftsliv; brandförsvar, civilförsvar; frågor beträffande Aktiebolaget Stockholms Spårvägar (med under rotel I angivna undantag). Ordf. i gatunämnden, kyrkogårdsnämnden, idrotts- och friluftsstyrelsen, civilförsvarsnämnden samt Aktiebolaget Stockholms Spårvägar; mottagning: stadshuset, 1 tr.; t. 54 05 00 (växel); vardagar efter överenskommelse.

Agrenius, G. B., stadsfullm. (rotel V, industreroteln: stadens industriella verk; hamnväsen;

SK

slakthus- och saluhallsväsen samt stadens livsmedelsförsörjning i övrigt ävensom ärenden rörande tillämpning av butikstängningslagen; ärenden rörande rätts- och polisväsendet m. m.). Ordf. i industriverksstyrelsen, hamnstyrelsen, slakthus- och saluhallsstyrelsen samt rätts- och polisdirektionen; mottagning: stads- huset, 1 tr.; t. 54 05 00 (växel); vardagar efter överenskommelse.

Thorsson, J. Bagger-Sjöbäck, Inga M. (rotel VI, socialroteln: sociala frågor i allmänhet; ärenden rörande rusdrycks- och ölförsäljning; ärenden rörande rättshjälpsanstalten). Ordf. i socialnämnden, barnavårdsnämnden, arbetslöshetsnämnden, hemhjälpnämnden, husmodersseminariet, pensionsnämndsdelegerade samt centralstyrelsen för undervisning och vård av psykiskt efterblivna; mottagning: stads- huset, 1 tr.; t. 54 05 00 (växel); vardagar efter överenskommelse.

Dalgren, E. S. G., stadsfullm. (rotel VII, kultur- roteln: undervisningsväsen; kulturella ären- den). Ordf. i skoldirektionen, yrkesskolstyrelsen, biblioteksnämnden, arkivnämnden, musei- nämnden samt kulturdelegationen; mottagning: stads- huset, 1 tr.; t. 54 05 00 (växel); vardagar efter överenskommelse.

Kyling, K. F. F., stadsfullm. (rotel VIII, sjuk- vårdroteln: ärenden rörande sjukvård, hälso- vård och folktandvård). Ordf. i sjukvårdsstyrelsen, hälsovårdsnämnden samt folktandvårds- styrelsen; mottagning: stads- huset, 1 tr.; t. 54 05 00 (växel); vardagar efter överenskom- melse.

Garpe, D. A. J., stadsfullm. (rotel IX, stor- stockholmsroteln: stadsplaneväsen; byggnads- kontroll; mätningväsen; ärenden rörande sta- dens bostadsförmedling; ärenden som väsent- ligen ha avseende å stadens förhållande till grannkommunerna och Stockholms län även- som andra stor-stockholmsområdet rörande ärenden). Ordf. i byggnadsnämnden, general- planeberedningen, stor-stockholmsdelegationen samt regionplanenämnden för Stockholmstrak- tens regionplaneförbund; mottagning: stads- huset, 2 tr.; t. 54 05 00 (växel); vardagar efter överenskommelse.

Sekreterare.

Sandell, E. A., vice stadssekreterare (se sid. 130).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse vartannat år i december fem revisorer jämte tre suppleanter för granskning av stadskollegiets, besvärnämndens, drätsel-nämndens, uppbořdsdirektionens, lönenämndens, perso- nalutbildningsnämndens, handels- och sjöfarts- nämndens, styrelsens för Liljevalchs konsthall samt skönhetsrådets räkenskaper och förvaltning under de två nästföljande åren. Nämndarevisorer granska även räkenskaper m. m. för av stadsfullmäktige eller stadskollegiet tillsatta kommittéer och be-

redningar. Nuvarande revisorer och suppleanter äro utsedda för åren 1960—1961.

***Ahlström, I.**, direktör.

***Franzén, S. V.**, tjänsteman.

***Hellgren, S. A. B.**, ingenjör.

***Jansson, I. B.**, ombudsman.

***Olson, E. Hj.**, revisor, ordf.

Suppleanter:

***Carlsson, R. S. I.**, metallarbetare.

***Ihrfors, A. C. J.**, civilekonom, stadsfullm.

***Molinsky, J. V.**, svecrare.

Förutvarande borgarråd.

Bergvall, J. H. (drätselroteln), tiden ¹⁶/₁₀ 1950—¹⁵/₁₀ 1954; avliden ¹¹/₈ 1959. **Björklund, C. G.** (industriroteln), tiden ¹⁸/₁₂ 1928—³⁰/₉ 1940; avliden ¹⁵/₈ 1955. **Eriksson, Bertil K. J.** (personalroteln), tiden ¹⁵/₁₀ 1946—¹⁵/₁₀ 1950; avli- den ²³/₄ 1948. **Ewerlöf, K. G.** (drätselroteln), tiden ¹/₄ 1931—¹⁵/₈ 1936. **Göransson, K. H.** (industriroteln), tiden ¹/₁₀ 1940—¹⁵/₁₀ 1950; avli- den ²⁶/₁₁ 1952. **Huss, E. J.** (drätselroteln 1954—1958, kulturroteln 1958—1959), tiden ¹⁵/₁₀ 1954—²³/₈ 1959. **Höglund, C. Z. K.** (drätsel- roteln), tiden ¹/₁₀ 1940—¹⁵/₁₀ 1950; avliden ¹³/₈ 1956. **Juhlin-Dannfelt, C. G.** (drätselroteln), tiden ¹/₄ 1920—²¹/₆ 1926. **Karlsson, Victor E.** (social- roteln), tiden ¹/₄ 1920—¹⁵/₁₀ 1946; avliden ¹²/₉ 1949. **Larsson, Oscar E.** (kulturroteln), tiden ¹/₄ 1920—¹⁵/₁₀ 1946. **Larsson, Yngve G. R.** (gatu- roteln 1924—1940, stadsbyggnadsroteln 1940—1946), tiden ²⁶/₅ 1924—¹⁵/₁₀ 1946. **Meurling, C. H. F.** (fastighetsroteln), tiden ¹/₄ 1920—⁷/₄ 1924. **Mårtens, G. H. M.** (sjukvårdsroteln), tiden ¹⁵/₁₀ 1946—¹⁵/₁₀ 1954. **Persson, S. E.** (fastighetsro- teln), tiden ¹⁵/₁₀ 1946—¹⁵/₁₀ 1950; avliden ¹⁸/₇ 1960. **Sandberg, H. K. A.** (gaturroteln 1920—1924, fastighetsroteln 1924—1946), tiden ¹/₄ 1920—¹⁵/₁₀ 1946; avliden ⁴/₁₀ 1957. **Sundberg, H. G. F.** (drätselroteln), tiden ¹⁵/₈ 1936—³⁰/₉ 1940. **Söderlund, G.** (drätselroteln), tiden ²¹/₈ 1926—¹/₄ 1931. **Tomson, R. V.** (kulturroteln), tiden ¹⁵/₁₀ 1946—¹⁵/₁₀ 1958; **Wahlbärj, J.** (so- cialroteln), tiden ¹⁵/₁₀ 1946—¹⁵/₁₀ 1950 tjl. ¹/₁₁ 1949—¹⁵/₁₀ 1950. **Wennström, G. E.** (personalro- teln 1949—1950, fastighetsroteln 1950—1958), tiden ²³/₁₁ 1949—¹⁵/₁₀ 1958). **Åkerman, G. R. J.** (industriroteln), tiden ¹/₄ 1920—¹⁸/₁₂ 1928; avliden ²³/₈ 1958. **Öman, I.** (personalroteln), tiden ¹/₁₀ 1940—¹⁵/₁₀ 1946.

Stadskansliet.

Stads- huset, 1 tr. (Pa: Fack, Sth 1); t. 54 05 00 (växel); expeditionstid: 8,30—17, lördagar och dag före helgdag 8,30—13,30 (april—september fredagar 8,30—16,30, lördagar stängt).

Stadskansliet inrättades i samband med stads- förvaltningens omorganisation år 1920. Efter

denna tid har kansliet vid olika tillfällen omorganiserats och utvidgats. Sålunda tillkom år 1939 juridiska avdelningen, år 1941 finansavdelningen samt år 1947 organisationsavdelningen.

Stadskansliet har till uppgift att utföra sekreterar- och kansligöromål hos stadsfullmäktige och stadskollegiet samt åt borgarråden. Vidare åligger det stadskansliet att biträda stadskollegiet och borgarrådsberedningens ordförande vid budgetberedningen och vid utredning av ekonomiska ärenden av större vikt samt att lämna stadskollegiet, stadens övriga nämnder och borgarråden juridiskt biträde. Bland kansliets uppgifter ingår även att med laga verkan mottaga stämningar, som skola delgivas stadskollegiet eller stadens övriga nämnder, och att handlägga vissa ärenden angående uppskov med tjänstgöring enligt värnpliktslagen. Stadskansliet lyder under stadskollegiet. Instruktion för stadskansliet fastställs av kollegiet.

Stadskansliet består av sekreteraravdelningen, juridiska avdelningen, finansavdelningen, organisationsavdelningen samt en för avdelningarna gemensam kansliexpedition.

Borgarrådsberedningens ordförande är chef för stadskansliet. Chefer för kansliets olika avdelningar äro: för sekreteraravdelningen jämte kansliexpeditionen stadssekreteraren, för juridiska avdelningen stadsjuristen, för finansavdelningen finanssekreteraren samt för organisationsavdelningen organisationsdirektören.

Sekreteraravdelningen åligger att biträda vid uppsättandet av förslag till stadskollegiets utlåtanden; att efter vederbörliga anvisningar uppsätta föredragningslistor; att ombesörja kallelser till samt föra protokoll vid stadsfullmäktiges och stadskollegiets sammanträden; att uppsätta och expediera stadsfullmäktiges och stadskollegiets beslut; att tillhandagå borgarråden och nämnderna med sekreterarbiträde; samt att ombesörja utgivandet av kommunala handböcker och kommunal författningssamling.

Stadssekreteraren är skyldig mottaga förordnande som sekreterare hos stadsfullmäktige. Stadssekreteraren tjänstgör tillika såsom stadskollegiets sekreterare samt har att närvara vid borgarrådsberedningens sammanträden. Stadssekreteraren är jämväl skyldig att, om så påkallas, lämna sekreterarbiträde åt stadskollegiets ordförande eller borgarråd.

Vice stadssekreterare och sekreterare äro skyldiga att lämna erforderligt sekreterarbiträde åt borgarråden samt att mottaga förordnande som sekreterare hos stadsfullmäktige, stadskollegiet, borgarrådsberedningen och stadens nämnder. Vice stadssekreterare uppehåller i förekommande fall, efter stadskollegiets bestämmande, stadssekreterarens befattning. En av sekreterarna förestår kansliets handboksavdelning med åliggande att ombesörja utgivandet av kommunala handböcker och kommunal författningssamling.

Skattesekreteraren fungerar som stadens skatteombudsman och skattekonsult. I

denna egenskap skall han dels bevaka stadens rätt till allmän kommunalskatt och därvid anhängiggöra och föra stadens talan hos taxeringsmyndigheter, prövningsnämnder och skattedomstolar i ärenden och mål rörande skattskyldigas taxering till kommunal inkomstskatt i Stockholm, dels i skatte- och taxeringsfrågor bistå stadens olika förvaltningsorgan eller andra institutioner, som företräda stadens intressen. Av dessa upprättade deklarationer underställas honom för granskning, vid vilken hänsyn tages jämväl till staden som skattskyldig i sin helhet.

Juridiska avdelningen åligger att lämna stadens organ erforderligt juridiskt biträde, att avgiva utlåtanden i de ärenden, som för sådant ändamål överlämnas till avdelningen av stadskollegiet, borgarråd eller stadens övriga nämnder samt att efter uppdrag bevaka och föra stadens talan inför domstol eller annan myndighet.

Stadsjuristen åligger att själv eller genom av honom förordnad tjänsteman anhängiggöra och föra stadens talan inför domstol och andra myndigheter samt att, där nämnd gör framställning om ombudsmannabiträde, efter samråd med nämndens ordförande förordna tjänsteman inom avdelningen att lämna sådant biträde.

Vice stadsjuristen och stadsadvokat äro bl. a. skyldiga att mottaga förordnande som ombudsman hos nämnd. Vice stadsjuristen uppehåller i förekommande fall stadsjuristens befattning.

Finansavdelningen åligger att tillhandagå stadskollegiet och borgarrådsberedningens ordförande vid budgetberedningen och vid utredning av ekonomiska ärenden av större vikt; att på anmodan av drätselnämnden biträda kammarkontoret med utredningsarbete i ekonomiska ärenden, samt att svara för uppsättning och redigering av statutlåtandet och staten.

Finanssekreteraren ansvarar för fullgörandet av avdelningens uppgifter och har att fördela arbetet mellan tjänstemännen. Finanssekreteraren är skyldig att mottaga förordnande som sekreterare hos drätselnämnden.

Organisationsavdelningen har till uppgift att verkställa organisationsundersökningar beträffande olika delar av stadens förvaltning i syfte att åstadkomma rationalisering och effektivisering av förvaltningsarbetet. Avdelningen har även att utföra de övriga utredningar av administrativ och ekonomisk natur, som åt avdelningen uppdragas.

Kansliexpeditionen åligger att föra diariet, registratur och andra erforderliga lingder och anteckningar; att värda stadskansliets arkiv och bibliotek; att omhänderta kansliets kassaförrelse och bokföring samt personalfrågor; att handlägga vissa ärenden angående uppskov med tjänstgöring enligt värnpliktslagen; att ombesörja stenograferingen vid stadsfullmäktiges sammanträden samt tillse att talare beredas tillfälle att kontrollera stenogram; att ombesörja tryckningen av stadsfullmäktiges protokoll, yttranden och motioner samt stadskollegiets utlåtanden jämte där-

SK till hörande bihang; samt att tillhandagå stadskansliets avdelningar med erforderlig biträdes-hjälp. Föreståndare för kansliexpeditionen är en förste byråassistent.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stadskansli, fastställd av stadskollegiet 12 sept. 1940, med ändr. (Kf 1942: nr 71; 1946: nr 2; 1948: nr 235).

Chef för stadskansliet.

Mehr, Hj. L., borgarråd (se sid. 127).

Sekreteraravdelningen.

Stadssekreterare (B 6).

Calmfors, S. H. (förordn. t. o. m. ³¹/₅ 1967).

Vice stadssekreterare (1,980 kr.).

Sandell, E. A. (se nedan).

Borgarrådssekreterare

(38,748—31,512 kr.).

Sandell, E. A. (se ovan) (hos borgarrådet för drätselroteln).

Lönn, G. O. (hos borgarrådet för personalroteln).
Johnson, B. V. (hos borgarrådet för fastighetsroteln).

Schelin, B. A. E. (hos borgarrådet för trafik- och stadsbyggnadsroteln).

Åstrand, S.-G. (hos borgarrådet för industriroteln).

Andersson, B. E., tjl. (se nedan), *tf.* Borg, A. O. (hos borgarrådet för socialroteln).

Stenmark, K. E. (hos borgarrådet för kulturroteln).

Engström, S. O. L., tjl. (se sid. 468), *tf.* Govenius, A. O. (hos borgarrådet för sjukvårdsroteln).

Jonasson, A. G., tjl., *tf.* Paulsson, K.-G., tjl. (se sid. 559) (hos borgarrådet för stor-stockholmsroteln).

Hemper, S. E. O., tjl.

Lennerfors, E. S., tjl.

Skattesekreterare (26).

(Nuv. inneh. B 1.)

Bergström, H.; adr. Hantverkarg. 3 D, Sth K.; t. 54 03 60 (växel).

Sekreterare (26,988—20,856 kr.).

Borg, A. O., tjl. (se ovan), *tf.* Svärling, S. M. (hos stadskollegiets ordförande).

Biträdande sekreterare

(29,928—25,632 kr.).

Trygger, E. (fastighetsroteln); Wächter, f. Visser, Ruth S. (socialroteln); Abrahamsson, B. M. (kulturroteln); Govenius, A. O., tjl. (se ovan), *tf.* Rittner, O. T. (sjukvårdsroteln); Ohlson, B. I. (stor-stockholmsroteln).

Sekreterare (20).

Hansson, S. A. (trafik- och stadsbyggnadsroteln).

Förste byråassistenter (19).

Naglum, K. G., Lilja, C. Å. (hos skatresekreteraren).

Förste kammarskrivare (17).

Höglund, Elsa G. (biblioteket).

Kammarskrivare (15).

Gardelius, f. Blomberg, S. L. Gullan (sekreterare hos stadsfullmäktiges ordförande).

Juridiska avdelningen.

Hantverkargatan 3 B, n. b., Sth K; t. 54 03 60 (växel); expeditionstid 8,30—17. Lördagar och dag före helgdag 8,30—13,30 (april—september fredagar 8,30—16,30, lördagar stängt).

Stadsjurist (B 6).

Elsin, P. E. (förordn. t. o. m. ³¹/₁ 1962).

Vice stadsjurist (B 4).

Westman, E. G.

Stadsadvokater.

Spångberg, L. O. (B 1) (se sid. 227); Staedler, B. J. E. (B 1); Malmberg, Ö. F. G. (B 1); Witt-Strömer, B. G. H. (B 1) (se sid. 165); Rietz, S. A. (B 1); Brandt, C. E. (26).

Stadsnotarie (22).

Ridderstrand-Linderoth, E. Inger A.

Förste amanuenser (23,124 kr.).

Lindberg, S. (se sid. 165); Björlin, O. L.; Sahlstrand, B. G. I.

Kammarskrivare (15).

Elg, Gunvor G.

Finansavdelningen.

Finanssekreterare (B 6).

Vakant, *tf.* Lundin, E. F. (se sid. 131).

Biträdande finanssekreterare (B 4).

En vakant; Andersson, B. E., tillf.

Förste sekreterare (26).

Persson, S. B. V., tjl., *tf.* Söderberg, G. E.

Sekreterare (24).

Söderberg, G. E., tjl. (se ovan), *tf.* Johansson, S. K. L.; Johansson, B. E. E.; en vakant.

Sekreterare (22).

Johansson, B. E. E., tjl. (se ovan), *tf.* Axelson, A. Å.; Welin, L. J.

Sekreterare (20).

Ryde, E. T. W., tjl., *tf.* Öberg, H.-Å. G.

Förste kammarskrivare (17).

Trygger, E., tjl. (se sid. 130); Sandell, E. A., tjl. (se sid. 130).

Förste amanuenser (23,124 kr.).

Abrahamsson, B. M., tjl. (se sid. 130); en vakant.

Tjänstemän

(25,632—17,868 kr.).

Axelsson, A. Å., tjl. (se sid. 130); Boudrée, N. S.; Norman, N. E. T., tjl.; Olsson, R. G. A., tjl. (se sid. 130); Svärling, S. M., tjl. (se sid. 130); Ågren, G. S.

Organisationsavdelningen.

Hantverkargatan 3 A, 2 tr., Sth K; t. 54 03 60 (växel); expeditionstid: 8,15—16,30, lördagar och dag före helgdag 8,15—13,15 (april—september fredagar 8,15—16, lördagar stängt).

Organisationsdirektör (B 6).

Lundin, E. F. (förordn. t. o. m. ³¹/12 1966), tjl. (se sid. 130).

Kanslichef (B 1).

Tollemar, C.-G. W.

Förste sekreterare (26).

Persson, Y. L., tjl.; Hannéll, L. B.

Förste avdelningsingenjör (26).

Mattsson, W. B.

Sekreterare (24).

Johnsson, Inga H. L.; Liedberg, E. G.

Ingenjörer (22).

Engge, S. B.; Österman, S. G. D.

Sekreterare (22).

Sandberg, E. A. M.; Möller, S. E.

Sekreterare (20).

Hammargren, A. S.; Wiström, J. O., tjl. (se sid. 165); Danarö, L. G. O.; en vakant, *tf.* Nyberg, E. S.

Byråassistent (18).

Torsvik, S. S.

Kontorsassistent (12).

Dahlman, I. M. Lillemor, tjl. (se nedan).

Tjänstemän

(38,748—14,544 kr.).

Dahlman, I. M. Lillemor; Evesjö, S. W.; Larsson, f. Blom, Anne-Marie; Lewin, E. G. W.; Michanek, G. D., tjl.; Nyberg, E. S., tjl. (se ovan); Sandberg, f. Kostulowska, Krystyna S.;

Stiernborg, A. G.; Uggla, J. B. C.; Üürike, M.; Bergstrand, S. O.; Frejdig, K. I.; Andersson, N. I.; Falklind, B. O.; Kober, M.

Kansliexpeditionen.

Chef för kansliexpeditionen är stadssekreteraren (se sid. 130).

Förste byråassistent (19).

Borgström, L. L. E., föreståndare för kansliexpeditionen.

Kontorsassistent (12).

Hagander, Ebba K. T. (korrekturert till stadsfullmäktigetrycket m. m.).

Registrator (12).

Ahlbin, f. Johansson, Signe A. T.

Förste kontorsskrivare (11).

Guilotte, G. V. A.; Andersson, Ingrid M. (hos borgarrådet för kulturroteln); en vakant, *tf.* Eklund, f. Johanson, Anna-Stina (hos borgarrådet för trafik- och stadsbyggnadsroteln); Wallin, Märta S. E. (centrala kansliexpeditionen); Larsson, Eivor M., tjl. (se sid. 148), *tf.* Granlund, f. Perndahl, Barbro (hos borgarrådet för fastighetsroteln); Broström, Gunnel I. (hos borgarrådet för industriroteln); Jacobson, f. Zackrisson, F. Ingrid A. (hos borgarrådet för drätselroteln); Söderlund, f. Hedberg, Maj I. (hos borgarrådet för sjukvårdsroteln); Mörk, f. Åkerstedt, Kerstin M. (hos borgarrådet för stor-stockholmsroteln); Persson, f. Carlsmark, Ingrid V., tjl., *tf.* Nilsson, f. Ekstam, E. Elisif (hos borgarrådet för socialroteln); Hjelmqvist, M. I. Hildegard (finansavdelningen); Eriksson, f. Hansson, Britt-Marie (organisationsavdelningen); dessutom en *förste kontorsskrivare* placerad å handboksavdelningen (se sid. 132).

Kontorsskrivare (9).

Höglund, f. Olander, Margit G. (juridiska avdelningen); en vakant, *tf.* Svensson, f. Berlin, Gunn L., tjl. (finansavdelningen); Granlund, f. Perndahl, Barbro, tjl. (se ovan), *tf.* Johansson, f. Frögren, Ingrid M., tjl. (hos borgarrådet för personalroteln); Jonsson, B. I.; Carlsson, N. Ingegärd (hos skattesekretären); dessutom en *kontorsskrivare* placerad å handboksavdelningen (se sid. 132).

Sex *kanslibiträden*, ett *kontorsbiträde*. Härutöver äro tre *kanslibiträden* placerade å handboksavdelningen (se sid. 132).

Stenografer hos stadsfullmäktige
(11,440 kr.).

Elfner, f. Friberg, Signhild M.; Eriksson, G. A. A.; Nilsson, L. A.; Stäckig, S. A.

Övervaktmästare (11).

Persson, K.-E.

SK Förste vaktmästare (9).

Ek, K. V.; Olofsson, H. E.

En bilförare, sex expeditionsvakter, fyra expeditionsbiträden. En expeditionsvakt är härutöver placerad å handboksavdelningen (se nedan). Dessutom tillfällig personal.

Handboksavdelningen.

Klara Västra Kyrkogata 5, 3 tr., Sth C, t. 21 29 71 (sekreteraren), 21 29 72, 21 29 73, 21 27 95; expeditionstid: 8,15—16,30, lördagar och dag före helgdag 8,15—13,15 (april—september fredagar 8,15—16, lördagar stängt).

Handboksavdelningen, som den 1 juli 1938 överflyttades till stadskansliet från statistiska kontoret, ombesörjer utgivningen av Stockholms kommunalkalender, Kommunal författningssamling för Stockholm jämte kommunala handböcker för speciella områden.

Det åligger även avdelningen att tillhandagå stadens nämnder, andra offentliga myndigheter ävensom pressen och allmänheten med upplysningar angående kommunalstyrelsen och vad därmed äger samband.

Sekreterare (22).

Moberg, A. G. H.

Förste kontorsskrivare (11)¹.

Berglund, f. Jacobson, Dera E.; t. 21 29 73.

Kontorsskrivare (9)¹.

Öhlin, f. Ström, S. A. (Annika); t. 21 29 72.

Tre kanslibiträden¹), en expeditionsvakt¹).

Författningsutredningar m. m.

Klarabergsgatan 35, 4 tr., Sth C; t. 22 35 80 (växel).

Jämlikt beslut av stadskollegiet den 28 november 1957 har vid stadskansliet anställts en särskild sakkunnig med uppgift att utföra vissa författnings- och andra utredningar, som uppdragas åt honom av stadskollegiet eller den kollegiet därtill förordnar.

Direktör.

Sjöholm, B. E.

Förtroendeläkare.

Dalhamn, T. (se sid. 159).

¹) Tjänsterna äro i staten upptagna under kansliexpeditionen (jfr sid. 131).

Statistiska kontoret.

Götgatan 74 (Pa: Fack, Sth 4); t. 24 15 00 (växel); expeditionstid: 8,15—16,30, lördagar och dag före helgdag 8,15—13,15 (april—september fredagar 8,15—16, lördagar stängt).

Huvudstadens kommunala statistik går tillbaka till år 1868, då stadsfullmäktiges beredningsutskott började utgiva »Berättelse angående Stockholms kommunalförvaltning», vilken berättelse försågs med omfattande statistiska bilagor. Den första årgången av denna berättelse, som utkom år 1870 och avsåg år 1868, innehöll dessutom i många fall översikter för den senaste femårsperioden, varför rätt fullständiga statistiska uppgifter finnas sedan år 1864 och i vissa fall från ännu äldre år. Jämsides med kommunalberättelsens statistiska avdelning började sedan vissa av stadens nämnder och styrelser utgiva specialpublikationer med delvis statistiskt innehåll. Dessa återfinnas dels i bihang till beredningsutskottets utlåtanden och memorial, dels såsom särskilda publikationer, bland vilka sistnämnda märkas de av hälsovårdsnämnden och socialnämnden utgivna, ganska omfattande berättelserna.

Försök till centralisation av den kommunala statistiken för enhetlighets och jämförbarhets vinande vid behandlingen av det allt mer växande statistiska materialet gjordes vid flera tillfällen, men ledde ej till något resultat förrän år 1905, då stadsfullmäktige den 20 mars fattade beslut om inrättandet av en särskild kommunalstatistisk anstalt, vilken under namn av *Stockholms stads statistiska kontor* trädde i verksamhet i juli månad samma år. Vid den kommunala omorganisationen år 1920 gjordes kontorets styrelse till självständig förvaltningsnämnd. I avsikt att skapa ökade förutsättningar för ett rationellt utnyttjande av kontorets statistiska sakkunskap och för en ekonomisk och teknisk rationalisering av stadens statistiska arbeten och utredningar beslöt stadsfullmäktige den 15 juni 1939, på förslag av den dåvarande kommunala omorganisationskommittén, att med avskaffande av den särskilda styrelsen för statistiska kontoret förlägga kontoret direkt under stadskollegiet. Detta skedde den 1 oktober 1940.

I enlighet med ett av stadsfullmäktige den 21 juni 1937 fattat beslut biträdde kontoret med upprättandet av det i lag den 20 mars 1936 föreskrivna socialregistret för Stockholm. Kontoret handhade genom en särskild avdelning registrets första uppläggning och organisation. Registret har senare omorganiserats. Den 1 januari 1943 övertogs det av dåvarande fattigvårdsnämnden (jfr sid. 275). Enligt beslut av stadsfullmäktige den 21 februari 1938 överflyttades handboksavdelningen, som ombesörjer utgivningen av Stockholms kommunalkalender och Kommunal författningssamling

för Stockholm m. m., den 1 juli 1938 från statistiska kontoret till stadskansliet (jfr sid. 132).

Statistiska kontorets allmänna uppgift är att samla och vetenskapligt bearbeta samt offentliggöra uppgifter till belysande av Stockholms stads kommunala liv, dess förvaltning och sociala och ekonomiska förhållanden. Numera publicerar kontoret i sådant avseende (delvis i samverkan med andra institutioner): en statistisk årsbok, en allmän statistisk månadskrift, en månadsöversikt av stadens socialvårdsstatistik (stencil), en veckoöversikt av den sanitära statistiken, en kvartalsrapport (stencil) rörande bostadsbyggandet, statistiska årsberättelser rörande hälsovård, sjukvård, socialvård och arbetslöshetshjälp, ävensom valstatistik och allmänna bostadsräkningar (de sistnämnda i regel vart femte år) samt viss årlig statistik rörande folkpensionärer, mödranhjälp och bidragsförskott. Kontorets tryckta publikationer äro inrangerade i serien »Stockholms stads statistik». Utom denna serie har kontoret utgivit vissa publikationer av mindre statistiskt betonat karaktär rörande Stockholm.

Dessutom åligger det kontoret att utföra andra, inom kontorets verksamhetsområde fallande arbeten, som av stadsfullmäktige eller stadskollegiet beslutas eller på framställning av nämnd eller eljest åt kontoret uppdragas, samt i lämplig form och omfattning offentliggöra resultaten härav; att med uppmärksamhet följa övriga kontorets verksamhet berörande redogörelser eller åtgärder, som av kommunala myndigheter avgivas eller vidtagas, och på grund härav göra de framställningar, vartill kontoret kan finna anledning; att noggrant följa kommunalstatistikens utveckling även å andra orter samt söka för Stockholms stads statistik tillgodogöra härigenom vunnen erfarenhet; att främst genom tillhandahållande av kontorets publikationer i utbyte mot annan hithörande litteratur tillförsäkra kontoret tillgång till för dess verksamhet erforderligt bibliotek; samt att i övrigt, i den mån förhållandena det medgiva, bistå kommunala myndigheter och befattningshavare eller andra med upplysningar i frågor, fallande inom kontorets verksamhetsområde.

För införskaffande av för verksamheten nödiga upplysningar äger kontoret att omedelbart hänvända sig till vederbörande myndigheter och institutioner samt att av stadens vederbörande myndigheter eller befattningshavare utan dröjsmål erhålla uppgifter rörande den förvaltning, som är åt dessa anförtrodd.

Statistiska kontorets bibliotek är ett specialbibliotek för statistik, särskilt kommunalstatistik. Det innehåller förutom gängse uppslagsböcker o. d. en rätt omfattande in- och utländsk kommunalstatistisk litteratur, vilken mestadels icke återfinnes i något annat offentligt svenskt bibliotek.

Sedan år 1936 förfogar kontoret över en h å l k o r t s a n l ä g g n i n g med betydande kapacitet. Hålkortsavdelningen betjänar icke blott

statistiska kontoret utan jämväl ett stort antal andra kommunala verk, statliga myndigheter och enskilda.

Bortsett från hålkortsavdelningen och biblioteket är arbetet inom kontoret sedan den 1 januari 1948 organiserat på fyra utredningsavdelningar, envar under ledning av en förste aktuarie, och ett kansli.

Chefskapet över kontoret utövas av en direktör.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads statistiska kontor, antagen av stadskollegiet 6 febr. 1941 (Kf 1941: nr 14).

Direktör (B 6).¹⁾

Öman, I. (förordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1965); mottagningstid: 10—11, t. 24 15 00 (växel).

Förste aktuarie, tillika ställföreträdare för direktören (B 1).

Anger, K. A. F. (tredje avd.: statistisk årsbok och månadskrift m. m.).

Förste aktuarier (26).

Bergström, N. V. (andra avd.: bostads- och byggnadsstatistik m. m.).

Ahlberg, K. G. (första avd.: befolkningsstatistik och stor-stockholmsfrågor).

Andér, P. E. (fjärde avd.: socialstatistik samt hälso- och sjukvårdsstatistik).

Aktuarier (22).

Rosén, H. I. R. (fjärde avd.).

Boivie, P. O. (hålkortsavd.).

Nilsson, N. B. (andra avd.).

Aktuarie (19).

Vakant.

Förste hålkortstekniker (15).

Trulsson, A. M. (Margit).

Kontorsassistenter (12).

Dalström, f. Wallmark, Inga M. (kansliet); Broberg, Britta I. (biblioteket); Klemming, Maude E. D. M. (tredje avd.).

Hålkortstekniker (12).

Wiberg, S.-O. E., tjl., tf. Falkenström, R. E. W.

Förste kontorsskrivare (11).

Eriksson, f. Sperling, H. B. (Brita) (andra avd.); Fornell, Vera M. (fjärde avd.); Thunström, f. Nilsén, Margit V., direktörens sekreterare och

¹⁾ Lön för nuv. inneh. utgår enligt personligt avtal.

SK

registrator (kansliet); **Andersson**, f. Henneberg, Karin (andra avd.); **Ekebohm**, f. Engström, Maggie V. (tredje avd.).

Förste hålkortsoperatörer (11).

Falkenstrand, R. E. W. tjl. (se sid. 133); **Wiberg**, S.-O. E., tjl. (se sid. 133).

Dessutom sex *kontorsskrivare*, en *stansföreståndare*, två *hålkortsoperatörer*, fjor-

ton *kanslibiträden*, fyra *stansoperatörer*, fjorton *kontorsbiträden*, sex *stansbiträden*, tre *hålkortsbiträden*.

Förste expeditjonsvakt (8).

Jonsson, W. V.

Förtroendelökare.

Andersson, Anna E. Ch. (se sid. 61).

Stockholms stads besvärsnämnd.

Besvärsnämnden.

Expedition: stadskansliet (se sid. 128), stadshuset, 1 tr. (Pa: Fack, Sth 1); t. 54 05 00 (växel); expeditionstid: 8,30—17, lördagar och dag före helgdag 8,30—13,30 (april—september fredagar 8,30—16,30, lördagar stängt).

Efter framställning av stadsfullmäktige utfärdade k. m:t den 5 mars 1937 stadga angående besvär i vissa fall över nämnds beslut om tillsättande av eller förordnande å tjänstebefattning å Stockholms stads lönestat (Kf 1937: nr 3). Enligt stadgan skulle den som ej åtnöjdes med nämnds beslut om tillsättande av eller förordnande å tjänstebefattning kunna anföra besvär däröver hos *Stockholms stads besvärsnämnd*. Från denna besvärsordning voro dock undantagna vissa nämnder för s. k. reglerad förvaltning, beträffande vilka enligt särskilda författningar gällde, att besvär rörande tjänstetillsättningar skola anföras i annan ordning än den, som anvisas i kommunallagen. Ej heller kunde hos besvärsnämnden anföras besvär över beslut av stadskollegiet, enär kollegiet enligt då gällande kommunallag ej betraktades som nämnd. En ytterligare inskränkning bestod däri, att besvär kunde anföras endast beträffande tjänster, som i lönestaten redovisades under rubriken tjänster enligt tjänsteförteckning.

I den nya kommunallagen för Stockholm, som trädde i kraft den 1 januari 1958, är bestämmelsen om rätt för staden att tillsätta besvärsnämnd inskriven. Även de uppgifter som få uppdragas åt besvärsnämnden äro angivna i lagen; de äro tillika utvidgade. Med stöd av den nya lagen antogo stadsfullmäktige den 16 december 1957 ett nytt reglemente för besvärsnämnden, vilket fastställdes av överståthållarämbetet den 31 december 1957. Genom detta reglemente gavs åt besvärsnämnden en vidgad kompetens. Nämnden kan sålunda numera upptaga och avgöra besvär över beslut ej allenast om tjänstetillsättningar eller förordnanden å kommunal tjänstebefattning utan även om entlediganden från sådan befattning liksom om disciplinär åtgärd mot befattningshavare. Vad angår besvär över tjänstetillsättningar och förordnanden har nämnden befogenhet att upptaga dylika besvär till prövning, därest tillsättningsarna eller förordnandena blivit kungjorda till

ansökan lediga. Fortfarande äro dock undantagna beslut av de nämnder för s. k. reglerad förvaltning, beträffande vilka särskild besvärsordning för tjänstetillsättningar är föreskriven, t. ex. för läkarpersonal vid sjukhus. Enligt den nya kommunallagen är stadskollegiet att anse som nämnd. Även kollegiets tillsättnings- och förordnandebeslut kunna därför överklagas hos besvärsnämnden.

Besvär till besvärsnämnden skola ingivas till stadskansliet inom tre veckor från den dag, då justering av det över beslutet förda protokollet tillkännagivits å kommunens anslagstavla. Besvaren skola vara åtföljda av överklagade beslutet jämte bevis om dagen för justeringens tillkännagivande. Sedan besvär inkommit, skola de för yttrande överlämnas till den nämnd, vars beslut överklagats. Avser beslutet tillsättande av eller förordnande å tjänst skall, innan nämnden avgiver yttrande, tillfälle beredas den, som tillsatts eller förordnats å tjänsten, att avgiva förklaring över besvaren. Sedan yttrande jämte eventuell avgiven förklaring inkommit till besvärsnämnden, skall denna, så skyndsamt omständigheterna det medgiva, upptaga ärendet till avgörande. Ändring av överklagat beslut må ej ske, om ej minst fyra av besvärsnämndens ledamöter äro om ändringen ense. Vid ärendes handläggning gälla för ledamöterna vissa jävsbestämmelser (se reglementets 13 §). Besvärsnämndens beslut kunna överklagas hos överståthållarämbetet i enlighet med särskilda stadganden i 80 § kommunallagen.

Besvärsnämnden består av fem ledamöter, vilka jämte lika många suppleanter väljas av stadsfullmäktige för en tid av två år. Nämnden utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig ordförande och vice ordförande. Till biträde vid fullgörandet av sitt uppdrag antager nämnden en lagfaren, med stadens förvaltning förtrogen sekreterare. Han äger deltaga i nämndens överläggningar med rätt att framställa förslag och få sin mening antecknad till protokollet. Nämndens expedition utgöres av stadskansliet.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter för åren 1960—1961 ägde rum den 14 december 1959.

Författningar. Reglemente för Stockholms stads besvärsnämnd, antaget av SF 16 dec. 1957 och fastställt av ÖÅ 31 dec. 1957 (Kf 1957: nr 69). Kommunallag för Stockholm 1 mars 1957, med ändr. (Kf 1957: nr 66, 1959: nr 36, 76).

BsvN Stat 1961.

	Drift- budgeten	Kapital- budgeten
Skattemedel		
Utgifter	4 000	—
Inkomster	—	—
Överskjutande utgifter	4 000	—

Besvärnämndens ledamöter.**Ordförande (1,000 kr.).*****Karlsson, G. Verner**, stationsförmän, stadsfullm.**Vice ordförande.*****Palme, E. R. C.**, direktör, stadsfullm.**Övriga ledamöter.*****Eriksson, Arthur W.**, metallarbetare, stadsfullm.***Lönqvist, F. O.-F.**, förste byråsekreterare, stadsfullm.***Stadig, A. G.**, ombudsman.**Suppleanter¹⁾.*****Carbell, E. E. E.**, byråchef.***Carlson, f. Olsson, Elna S. E.**, ombudsman, stadsfullm.¹⁾ Vid förfall för ledamöterna skola suppleanterna enligt beslut av nämnden inträda i föl-***Forsberg, K. W. G.**, förbundsordförande, stadsfullm.***Krokstedt, Astrid J. M.**, förste ombudsman, stadsfullm.***Julin, f. Liljenbrunn, Gertrud J.**, ombudsman.**Sekreterare²⁾.****Svenonius, K.-H. E.**, byggnadssekreterare (se sid. 552).**Revisorer.**

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 128).

jande ordning: för ordföranden och ledamöterna Eriksson och Stadig suppleanterna Carbell, Carlson och Forsberg; för vice ordföranden suppleanten Krokstedt; för ledamoten Lönqvist suppleanten Julin. Vid förhinder för suppleanterna Carbell, Carlson och Forsberg skola suppleanterna Julin och Krokstedt inträda i nämnd ordning; vid förhinder för suppleanterna Julin och Krokstedt skola dessa i första hand inträda för varandra och i andra hand ersättas av någon av de övriga suppleanterna.

²⁾ Arvode till sekreteraren utgår med visst belopp för varje behandlat ärende.

Stockholms stads valnämnd.

Valnämnden.

Expedition: se valnämndens kansli nedan.

Enligt den till och med år 1953 gällande ordningen ankom det på magistraten att förbereda och leda såväl de kommunala valen — val av stadsfullmäktige och kyrkofullmäktige — som valen till riksdagens andra kammare. Magistraten verkställde röstsammanräkningen vid de kommunala valen, medan motsvarande uppgift beträffande andrakammarvalen ankom på överståthållarämbetet.

Den 16 mars 1953 beslöt stadsfullmäktige dels för sin del att magistratens bestyr med de allmänna valen skulle överflyttas till andra organ, dels i skrivelse till k. m:t anhålla om åtgärder för utfärdande av härför erforderliga författningsändringar.

Sedan k. m:t i proposition till 1953 års riksdag framlagt förslag till författningsändringar i enlighet med stadens framställning och riksdagen godkänt dessa förslag, utfärdade k. m:t den 22 maj 1953 lagar om ändringar i lagen om val till riksdagen, kommunala vallagen, lagen om kommunalstyrelse i Stockholm och lagen om församlingsstyrelse i Stockholm.

Den nya ordningen beträffande de allmänna valen i Stockholm, vilken trädde i kraft den 1 januari 1954, innebar, att magistratens bestyr med valen i huvudsak överflyttades till en särskilt tillsatt nämnd, *Stockholms stads valnämnd*, och att även vid de kommunala valen röstsammanräkningen skulle verkställas av överståthållarämbetet.

Å valnämnden ankommer sålunda att handha valförrättningen i fråga om såväl de kommunala valen som andrakammarvalen ävensom att vidtaga vissa förberedande åtgärder för valen, såsom granskning av anmärkningar mot röstlängden och utfärdande av röstkort. Röstsammanräkning verkställs såsom ovan nämnts av överståthållarämbetet.

Valnämnden består av fem inom staden boende personer, utsedda för fyra år. Ordföranden jämte suppleant för honom förordnas av överståthållarämbetet. Fyra ledamöter och fyra suppleanter väljas av stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter för åren 1960—1963 ägde rum den 14 december 1959.

Författningar. Lag 26 nov. 1920 om val till riksdagen, med ändr. (SFS 1920: nr 796, Kf 1953: nr 39). Kommunal vallag 6 juni 1930, med ändr. (Kf 1942: nr 42, 1953: nr 40, 1960: nr 44). Kommunallag för Stockholm 1 mars

1957, med ändr. (Kf 1957: nr 66, 1959: nr 36, 76). Lag 6 juni 1930 om församlingsstyrelse i Stockholm, med ändr. (Kf 1946: nr 39, 1953: nr 38). Stadga för Stockholms stads uppboordsverk, antagen av SF 16 dec. 1957 och fastställd av k. m:t 6 juni 1958 (Kf 1958: nr 26).

Valnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av överståthållarämbetet).

Widmark, G. F. S., kanslidirektör.

Suppleant för ordföranden

(utsedd av överståthållarämbetet).

Grafström, N. Hj., lagman.

Ledamöter

(utsedda av stadsfullmäktige).

Andersson, Sten S., sekreterare, stadsfullm.

Ljung, A. J. H., överförmyndare, stadsfullm.

Sahlin, E. E., chefsombudsman.

Widgren, K. R., civilingenjör.

Suppleanter¹⁾

(utsedda av stadsfullmäktige).

Aldener, K. G. H., rektor.

Löwgren, S. L., försäljningschef.

Nyström, R. G., ombudsman.

Vigedal, B. R., sekreterare, stadsfullm.

Sekreterare.

Linde, P. G. A. G., uppboordsintendent; t. 24 15 00 (se sid. 61).

Valnämndens kansli.

Skattehuset, Götgatan 74 (Pa: Fack, Sth 4); t. 24 15 00 (växel); expeditionstid: 9—15, lördagar och dag före helgdag 9—13 (april—september lördagar stängt).

Som valnämndens kansli fungerar uppboordsverket (se sid. 60).

¹⁾ Vid förfall för de av stadsfullmäktige valda ledamöterna skola suppleanterna enligt beslut av nämnden inträda i följande ordning: för ledamöterna Andersson och Ljung suppleanterna Nyström, Vigedal, Aldener och Löwgren; för ledamöten Sahlin suppleanterna Löwgren, Aldener, Nyström och Vigedal; för ledamöten Widegren suppleanterna Aldener, Löwgren, Nyström och Vigedal.

Stockholms stads revisionsväsen.

Revisionsutskottet.

Hantverkargatan 3 D, Sth K (jfr nedan revisionskontoret).

Revisionsarbetet inom Stockholms stads förvaltning bedrivs dels genom s. k. kommunal revision, dels genom s. k. administrativ revision.

Den kommunala revisionen utföres såsom förtroendeuppdrag av revisorer, valda av stadsfullmäktige, och är den form, i vilken fullmäktige kunna ställa nämnderna till ansvar för det sätt, varpå dessa handhaft verkställighet och förvaltning inom respektive verksamhetsområde. Den administrativa revisionen, som verkställs av tjänstemän, tillhörande ett särskilt kommunalt verk, revisionskontoret, åsyftar att utöva en löpande kontroll av redovisningen, penningförvaltningen, kostnadsutvecklingen m. m. inom samtliga verksamhetsgrenar. Den har sålunda till uppgift, dels att utöva en formell kontroll av den ekonomiska förvaltningen, d. v. s. en prövning av utgifters och inkomsters siffermässiga riktighet samt deras överensstämmelse med gällande författningar, fattade beslut etc. dels också att i likhet med den kommunala revisionen tillse, att stadens rätt och bästa iakttages.

Då huvudsyftet med de båda formerna för revisionsverksamheten är detsamma, nämligen att utöva kontroll över förvaltningen, äga de ett nära samband med varandra. Den kommunala revisionen måste föregås av och i viss utsträckning stödja sig på den administrativa; den senare å sin sida äger i sista hand inga andra medel till sitt förfogande för vinnande av påyrkade rättelser än att till de kommunvalda revisorerna framföra sina anmärkningar, att av dessa upptagas, i den mån de anse skal härför förelägga.

Beträffande den historiska utvecklingen av den kommunala och den administrativa revisionen inom huvudstadens kommunalförvaltning m. m., se sid. 139 ff.

En för utredning av olika framkomna förslag rörande reformering av stadens revisionsväsen av stadskollegiet tillsatt kommitté framlade åren 1924 och 1927 vissa förslag, åsyftande att åvägabringa en förbättrad effektivitet av revisionsarbetet under bibehållande i stort sett av dittillsvarande organisationsformer. Med biträdande i huvudsak av ett av drätselnämnden i ärendet framlagt förslag beslöt stadsfullmäktige emellertid den 19 maj 1930 för sin del godkänna vissa rätt omfattande förändringar i fråga om organisationen av huvudstadens revisionsväsen,

innebärande en samorganisation av den kommunala och den administrativa revisionen under ledning av ett särskilt nyinrättat organ, revisionsutskottet, ävensom vissa andra omläggningar till vinnande av större effektivitet och enhetlighet i revisionsarbetet. Den nya organisationen av stadens revisionsväsen fastställdes av k. m:t samma år och trädde i kraft den 1 januari 1931.

De viktigare bestämmelserna rörande revisionsarbetets organisation — utöver föreskrifterna i 67–70 §§ kommunallagen för Stockholm (se sid. 139) — ha sammanfattats i en särskild författning, revisionsstadgan för Stockholm. Enligt denna tillkommer den närmaste ledningen av det kommunala revisionsarbetet ett särskilt organ *revisionsutskottet*, bestående av sju ledamöter, vilka jämte sju suppleanter i december månad vartannat år utses av stadsfullmäktige bland de för de olika förvaltningsnämnderna utsedda revisorerna för de två nästföljande åren. Vid det tillfälle, då revisionsutskott väljes, utse stadsfullmäktige bland dess ledamöter tillika ordförande i utskottet.

Revisionsutskottet har till uppgift att övervaka revisionsarbetets allmänna gång, utöva ledningen av stadens revisionskontor samt handlägga de revisionsarbetet berörande angelägenheter i övrigt, vilka av stadsfullmäktige åt utskottet överlämnas. Vid fullgörandet av sina uppgifter biträdes revisionsutskottet av revisionskontoret, vars chef är stadsrevisorn. För beredning av vissa frågor har revisionsutskottet tillsatt särskilda delegerade, bestående av utskottets ordförande, vice ordförande och en ledamot samt tjänsteförrättande stadsrevisorn.

Revisionsutskottets sammanträden skola bevisas av stadsrevisorn, som äger rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter för åren 1960–1961 ägde rum den 14 december 1959 (fyllnadsval den 17 april 1961).

Författningar. Revisionsstadga för Stockholm, antagen av SF 25 april 1960 (Kf 1960: nr 37). Kommunallag för Stockholm 1 mars 1957, med ändr. (Kf 1957: nr 66, 1959: nr 36, 76).

Stat 1961.

	Drift- budgeten	Kapital- budgeten
Skattemedel		
Utgifter	1 521 700	—
Inkomster	2 600	—
Överskjutande utgifter	1 519 100	—

Revisionsutskottets ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadsfullmäktige).

*Olson, E. Hj., revisor; t. 37 25 80.

Vice ordförande.

*Hedelius, A. Hj., lektor.

Övriga ledamöter.

*Enestad, J. I., direktör.

*Jonsson, E. A., kassör.

*Lindgren, Ingeborg I., fru, vice värdinna.

*Malmfors, N., civilekonom.

*Schützler, G. V., tjänsteman.

Suppleanter.¹⁾

*Gustavsson, K. G., tjänsteman.

*Wennerholm, H. A. C., jur. kand.

*Aldener, K. G. H., rektor.

*Andersson, K. Gösta, öververkmästare, stadsfullm.

*Håkansson, E. A. F., förste kammarskrivare.

*Ahlström, I., direktör.

*Hansson, N. Å., kassör.

Sekreterare.

Romstedt, G. E. H., tf. stadsrevisor, tj. (se sid. 141), tf. Djurberg, N. I., revisor (se sid. 141).

Revisionsutskottets delegerade.

Olson, E. Hj., ordf.; Hedelius, A. Hj.; Enestad, J. I.; tjänsteförrättande stadsrevisorn.

Av stadsfullmäktige utsedda revisorer hos stadens nämnder.

En kommunal revision fanns i Stockholm i viss mån redan på 1600-talet. I en år 1619 utfärdad stadga om städernas administration lämnades sålunda föreskrifter om de av magistraten uppgjorda räkenskaperas granskning genom ett utskott av borgerskapets äldste. Sedan medelsförvaltningen år 1813 överlämnats till den då inrättade drätselkommissionen (jfr sid. 109), tillsattes en särskild kommunal revision, bestående av tre av magistratens ledamöter och tre av borgerskapets äldste utsedda representanter. Av dessa revisorer framställda anmärkningar skulle i sista hand hänskjutas till

k. m:ts avgörande. Sedermera — år 1840 — blev kammarrätten den slutliga instansen.

I samband med den gamla borgerliga förvaltningens ombildning till en enhetlig stadskommun skedde även en nyorganisation av den kommunala revisionen. 1862 års kommunalförordning för Stockholm innehöll sålunda redan från början en föreskrift om att stadsfullmäktige skulle utse revisorer för granskning av dem underlydande nämnders räkenskaper och förvaltning.

Jämlikt 67 § nu gällande kommunallag för Stockholm skola stadsfullmäktige genom revisorer, vilka fullmäktige vartannat år utse, granska dem underlydande nämnders förvaltning under de två på valet nästföljande åren. Revisionsberättelse — som avgives årligen — skall, sedan vederbörande fått tillfälle att förklara sig över gjorda anmärkningar, framläggas till granskning och avgörande hos fullmäktige, som äga att besluta »huruvida framställd anmärkning skall förfalla och ansvarsfrihet för förvaltningen meddelas eller laga åtgärd för bevarande av stadens rätt skall vidtagas» (68—70 §§).

I fråga om valbarhet till revisionsuppdrag, jäv att deltaga i sådant val samt i beslut i anledning av revision stadgas i 67 § kommunallagen att »den, vilken såsom ledamot eller suppleant i stadskollegiet eller eljest är redovisningsskyldig till staden, eller sådan den redovisningsskyldige närstående, som sägs i 17 §, må icke vara revisor eller revisorssuppleant för granskning av förvaltning, som omfattas av redovisningsskyldigheten, ej heller deltaga i val av revisor eller revisorssuppleant för granskning av sådan förvaltning eller i beslut med anledning av granskningen».

Enligt revisionsstadgan för Stockholm skall för varje nämnd eller grupp av nämnder, för vilken särskilda revisorer tillsatts, av stadsfullmäktige vid valet tillika bland de valda utses en ordförande med uppgift att kalla revisorerna till sammanträde samt leda arbetet.

Där ej särskilda bestämmelser annat förordas, skall revisionsförrättning vara avslutad inom en månad efter den administrativa revisionens avslutande. Över verkställd revision skall berättelse avgivas samt överlämnas till vederbörande nämnd för inhämtande av förklaringar och utlåtanden över framställda anmärkningar. Det åligger nämnd att ofördröjligen återlämna berättelsen jämte eget yttrande till revisorerna för att av dem ingivas till stadsfullmäktige.

Revisorerna ha att under månaden näst efter valet för sitt arbete uppgöra en arbetsplan, som skall överlämnas till revisionsutskottet. Å revisionsutskottet ankommer att granska de uppgjorda planerna och med ledning av dem tillse, att revisionsarbetet bedrivs på vederbörligt sätt och avslutas inom föreskriven tid. Utskottet har även i öfrigt att meddela revisorerna erforderliga anvisningar i frågor av allmän betydelse för revisionsarbetet samt beträffande formerna för detta arbete.

RU

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordningsföljd som de ledamöter, inberäknat ordföranden och vice ordföranden, vilkas ersättare de enligt utskottets beslut i första hand skola vara. Därest personlig suppleant icke är tillstädes skall närvarande suppleanter i första hand ersätta ledamot av samma parti.

Revisorer

Beträffande dessa, se under vederbörande nämnd.

Revisionskontoret.

Redan i början av 1700-talet funnos anstaller till en särskild administrativ revision inom Stockholms stads förvaltning. Vid denna tid fanns nämligen på stadskamrerarkontoret under magistratens handelskollegium (jfr sid. 71 och 146) en särskild revisorsbefattning, underordnad stadskamrerartjänsten. Enligt ett av överståthållarlämbetet och magistraten år 1746 fattat beslut erhöll denna revisor, ehuru fortfarande tillhörande stadskamrerarkontoret, en mera självständig ställning, i det han på sitt eget ansvar skulle fullgöra stadskamrerarens revisionsuppgifter. Sedan stadens medelförvaltning år 1813 övertogs av drätselkommissionen och i samband därmed stadskamrerarkontoret och stadsrevisorn överflyttats till kommissionen (jfr sid. 109), ålades stadsrevisorn att granska stadens auktionsverks räkenskaper och uppgöra dess bokslut samt att revidera stadens övriga uppbördsmäns och för emottagna medel redovisningsskyldiga tjänstemäns räkningar, ävensom dem, vilka inkommo över stadens rekvierade och upphandlade

Med ökningen i göromålen erhöll stadsrevisorn redan i början av 1800-talet till sitt biträde en kontorsskrivare. Dessa tvänne tjänstemän utgjorde stadens reviderande organ vid tiden för den nya kommunalrepresentationens början. Göromålen voro fortfarande i huvudsak inskränkta till att omfatta vissa räkenskaper för den förvaltning, som vid den tiden handhades av drätselnämndens 1:a afdelning (jfr sid. 143). Häri gjorde stadsfullmäktige år 1865 den ändringen, att samtliga nämnders och dem underlydande inrättningars räkenskaper skulle å stadens revisionskontor undergå siffergranskning, innan de överlämnades till de av stadsfullmäktige jämte 1862 års kommunalförordning utsedda revisorerna. År 1870 antogs stadsfullmäktige en instruktion för stadsrevisorn, enligt vilken denne skulle tillsättas av stadsfullmäktige efter drätselnämndens hörande samt ha att granska samtliga kommunala räkenskaper och därvid tillse, att stadens rätt och bästa behögen iakttoges. Sedan emellertid revisionen av stadens räkenskaper fått sådan omfattning, att det icke längre var möjligt för en enda person att följa och ansvara för varje detalj av granskningsarbetet, blev detta arbete fördelat på olika tjänstemän inom kontoret genom en av stadsfullmäktige den 16 maj 1893 antagen instruktion för Stockholms stads revisionskontor.

Enligt revisionsstadgan för Stockholm har revisionskontoret till uppgift att verkställa den administrativa revisionen av stadens medelförvaltning. Det åligger kontoret i sådant avseende att granska räkenskaper jämte tillhörande handlingar dels för stadens nämnder dels ock, där sådant särskilt föreskrives, för av staden understödda korporationer och inrättningar, samt, i den mån granskningen fullgöres, hålla räkenskaperna för varje särskild förvaltningsgren de av stadsfullmäktige för densamma utsedda revisorerna tillhanda ävensom till dem avlämna årligen upprättad förteckning över de av revisionskontoret afgivna, till dessa revisorers granskningsområde hörande anmärkningar. Kontoret åligger vidare att särskilt uppmärksamma de kontrollanordningar, som för revisionsarbetets underlättande inom olika förvaltningsgrenar vidtagas, samt att avgiva de förslag till sådana anordningars förbättring, som kontoret kan finna erforderliga, ävensom att med uppmärksamhet följa utvecklingen inom stadens kassa- och räkenskapsväsen samt avgiva förslag till de ändringar härutinnan, som finnas behöfliga.

Stadsfullmäktige ha fastställt vissa tidpunkter (varierande mellan 1 mars och 1 juni), inom vilka vederbörande myndigheters räkenskaper för närmast flörlutet år skola vara avslutade och avlämnade till revisionskontoret.

Revisionskontorets granskning skall avse att kontrollera, att räkenskaperna äro riktiga till siffran, att de äro fullständigt verifierade, att inkomsterna uppburits och redovisats samt utgifterna verkställt och bokförts i enlighet med gällande stat eller eljest av stadsfullmäktige fastställda inkomstitlar eller beviljade anslag, gällande taxor och författningar, upprättade kontrakt, vederbörande myndigheters beslut och i övrigt givna föreskrifter. Vid granskningen skall tillses, att stadens rätt och bästa behörigen iakttagas. I största möjliga omfattning skall revisionskontorets arbete avse att i samarbete med vederbörande myndigheter undanröja anledning till revisionsanmärkning.

Revisionskontoret äger att från vederbörande nämnder eller underlydande verk erhålla de protokoll, räkenskaper och övriga handlingar, som för granskningsarbetets verkställande finnas nödiga. Kontoret äger därjämte att hos de myndigheter och institutioner, vilkas räkenskaper av kontoret granskas, verkställa inventeringar av kassor, värdehandlingar och förråd samt undersökningar rörande redovisningsväsendet.

Revisionen skall vara avslutad inom ett år efter räkenskapsårets utgång.

Revisionskontoret, vars chef är stadsrevisor n, började redan år 1910 fördela sitt arbete å avdelningar, men först med år 1918 vann denna uppdelning stadga.

Antalet avdelningar voro tidigare tio, men genom en av stadsfullmäktige den 15 mars 1943 beslutad omorganisation av revisionskontoret, uppdelades revisionsarbetet å åtta revisionsavdelningar. Den 30 juni 1950 beslöt stadsfullmäktige en ny omorganisation av revisionskontoret, som efter vederbörliga författningsändringar, trädde i kraft den 1 juli 1951. Den nya organisationen innebar bl. a. dels att granskningen av gas-, elektricitets- och vattenledningsverkens samt hamnstyrelsens räkenskaper överläts till utomstående revisorer, dels att å 1:a revisionsavdelningen uppgjordes att verkställa systematisk revision, med rätt för avdelningen att därvid anlita utomstående expertis. Efter omorganisationen är antalet avdelningar sju.

Sistnämnda beslut innefattade jämväl ett uttalande, att revisionskontorets kansli och 1:a revisorsavdelningen, så snart förhållandena det möjligt, orde, skulle sammanföras med stadskansliets finans- och organisationsavdelningar inom gemensamma lokaler i och för åstadkommande av ett utvidgat och fördjupat samarbete mellan revisionskontoret och sistnämnda avdelningar.

Stadsrevisor (B 6).

Larsson, L.-O. H., tjl. (se sid. 569), *tf.* Romstedt, G. E. H.; t. 54 03 60 (växel).

Revisionskontorets kansli.

Hantverkargatan 3 D, Sth K.

Tel. 54 03 60 (växel).

Förste kontorsskrivare (11).

Lignell, f. Barkman, Elsa E.

1:a revisionsavdelningen.

Hantverkargatan 3 D, Sth K.

Tel. 54 03 60 (växel).

(Sakrevisionell granskning, avlöningsgranskning m. m.)

Förste revisor (B 1).

Romstedt, G. E. H., tjl. (se ovan), *tf.* Hising, K.-G.

Revisor (24).

Hising, K.-G., tjl. (se ovan), *tf.* Djurberg, N. I.

Revisor (20).

Djurberg, N. I., tjl. (se ovan).

Förste amanuens.

Larnestam, J. R.

Förste revisionsassistenter.

Irebjör, K. R. I. (17); Johansson, S. B. (20,856 kr.).

Revisionsassistenter

(16,116—18,816 kr.).

Malawski, K.; Sagström, K. Å.; Esevik, E. R.

Förste kontorsskrivare.

Blomström, f. Frisell, G. Elisabeth (11), tjl. (se sid. 504), *tf.* Hamnström, f. Sandberg, Gunnell E.; Fredriksson, f. Hakala, E. Sinikka (15 312 kr.).

2:a revisionsavdelningen.

Hantverkargatan 3 I, Sth K.

Tel. 54 03 60 (växel).

(Granskningen av räkenskaper och bokslut för: stadskollegiet, besvärnämnden, drätsel-nämnden inkl. finansförvaltningen, lönenämnden, personalutbildningsnämnden, civilförsvarsnämnden, handels- och sjöfartsnämnden, hemvärnsnämnden, styrelsens för rättshjälpsanstalten, biblioteksnämnden, arkivnämnden, museinämnden, skönhetsrådet. Revisionsärenden rörande folkpensionering, samtliga av stadsfullmäktige eller stadskollegiet tillsatta kommittéer och beredningar, i den mån deras kostnader belasta stadskollegiets eller drätsel-nämndens stater, ävensom »främmande institutioner». Granskningen av stadens bokslut.)

Revisor (24).

Hülphers, T. H.

Förste revisionsassistenter (17).

Fält, G. H.; Ålander, A. L.

RU

3:e revisionsavdelningen.

Kungsholmsgatan 16, 3 tr., Sth K.
Tel. 54 43 78.

(Granskningen av fastighetsnämndens, hyresnämndernas, styrelsens för bostadsförmedlingen, byggnadsnämndens, slakthus- och saluhallsstyrelsens, styrelsens för Liljevalchs konsthall och styrelsens för Prins Eugens Waldemarsudde räkenskaper och bokslut.)

Revisor (24).

Österberg, P.; t. 54 43 91.

Revisor (20).

Abelin, H. O. Hj. R.; t. 54 43 76.

Förste revisionsassistent (17).

Hallersten, C. S.; t. 54 43 79.

4:e revisionsavdelningen.

Kungsholmsgatan 16, 3 tr., Sth K.
Tel. 54 43 77, 54 43 92, 54 43 94.

(Granskningen av sjukvårdsstyrelsens, hälsovårdsnämndens och folktandvårdsstyrelsens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (24).

Ek, C. E. V.; t. 54 43 98.

Revisor (20).

Bronner, O. R.; t. 54 43 96.

Förste revisionsassistent (17).

Rödin, K. E. L.; t. 54 43 94.

Revisionsassistent

(16,116—18,816 kr.).

Två vakanta.

5:e revisionsavdelningen.

Scheelegatan 24, 3 tr., Sth K.
Tel. 52 82 74, 20 83 36.

(Granskningen av socialnämndens, barnavårdsnämndens, arbetslöshetsnämndens, nykterhetsnämndens, hemhjälpnämndens, pensionsnämndens delegerades, husmoderssemesternämndens samt centralstyrelsens för undervisning och vård av psykiskt efterblivna räkenskaper och bokslut.)

Revisor (24).

Kjellgren, G. F.; t. 52 81 51.

Revisor (20).

Norrström, S. G. A.; t. 22 55 00 (växel).

Förste revisionsassistent (17).

Haggren, A. T.; t. 24 05 20 (växel); Reuszner, G. C.; t. 52 82 74.

Revisionsassistent (15).

Lavin, H. A. L.; t. 22 55 00 (växel).

6:e revisionsavdelningen.

Scheelegatan 24, 3 tr., Sth K.
Tel. 52 81 63.

(Granskningen av direktionens för stadens upp-
bördsväsen, rätts- och polisdirektionens, överför-
myndarnämndens, skoldirektionens samt yrkes-
skolstyrelsens räkenskaper och bokslut.)

Revisor (24).

Persson, J. O.; t. 52 82 92.

Revisor (20).

Edlund, B.-I.; t. 52 81 76.

Förste revisionsassistent (17).

Söderberg, C. L.; t. 52 82 75; Krepp, E., *tf.*;
t. 52 81 05.

Revisionsassistent (15).

Krepp, E., *tjl.* (se ovan).

7:e revisionsavdelningen.

Scheelegatan 24, 3 tr., Sth K.
Tel. 52 82 98.

(Granskningen av gatunämndens, kyrkogårds-
nämndens samt idrotts- och friluftstyrelsens räk-
enskaper och bokslut.)

Revisor (24).

Röhl, E. G. R.; t. 52 83 48.

Revisor (20).

Ekström, K. O., *tf.*; t. 52 83 33.

Förste revisionsassistent (17).

Ekström, K. O., *tjl.* (se ovan).

Revisionsassistent

(16,116—18,816 kr.).

Larsson, K. G.; t. 52 82 98; Pettersson, Gun B.;
t. 52 81 05.

Gemensam personal.

Tio kanslibiträden, fem kontorsbiträden,
en expeditionsvakt.

Utomstående revisorer.

(Granskningen av industriverksstyrelsens och
hamnstyrelsens räkenskaper och bokslut.)

Brogren, A. O., aukt. revisor; t. 11 71 73; Höök,
K. E. B., aukt. revisor; t. 11 71 73; Nandorf,
G. J., aukt. revisor; t. 67 37 61; Nyrén, C.
H. A., aukt. revisor; t. 61 88 18.

Förtroendeläkare.

Dalhamn, T. (se sid. 159).